

1 ponedjeljak, 26.10.2009.

2 [Otvorena sednica]

3 [Optuženi je ušao u sudnicu]

4 [Optuženi Župljanin nije prisutan]

5 ... Početak u 09.05h

6 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

7 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda.

8 Izvolite sestti.

9 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Dobroj jutro

10 svima u sudnici i oko sudnice. Ovo je predmet *IT-08-91-T, Tužilac protiv Miće*

11 *Stanišića i Stojana Župljanina*.

12 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Hvala. Dobro jutro svima. Nastavljamo sa

13 radom na uobičajeni način tako što će nam se strane prvo predstaviti.

14 GĐA KORNER: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Joanna Korner,

15 Belinda Pidwell i Crispian Smith za Tužilaštvo.

16 G. ZEČEVIĆ: Dobro jutro, časni Sude. Odbrana Stanišića: Slobodan Zečević

17 i Slobodan Cvijetić. Hvala.

18 G. KRGOVIĆ: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Ja sam Dragan

19 Krgović. Ovde zastupam Odbranu našeg klijenata koji je poslao svoju saglasnost

20 da se suđenje odvija bez njega.

21 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, pre nego što pozovemo

22 svedoka, samo da Vam kažem šta sam htela da prodiskutujemo danas. Poslala sam e-

23 mail pravnim savetnicima i braniocima o dokumentima koji će se koristiti za

24 svedoka sutra ujutro. Ne znam da li ste vi kao Veće informisani o tome. I

25 svakako da bih htela da Vi donesete odluku ili da se sporazumemo o tome kako će

26 se odvijati ovo svedočenje sutra. Postoje dva načina kako to može da se uradi.

27 Jedan je dosta efikasan i brz a drugi način je veoma spor.

28

29

30

1 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala Vam, gospođo Korner. Mi smo
2 vrlo pažljivo proučili dopise i nadamo se da ćemo uspjeti donijeti odluku nakon
3 pauze. Mi ćemo za vrijeme pauze razgovarati o tome tako da se nadamo da ćemo
4 odluku uspjeti donijeti odmah na početku današnje druge sjednice.

5 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, jutrošnji svjedok je
6 Aleksandar Krulj. On će govoriti o jednoj manjoj općini koja se nalazi u
7 nadležnosti CSB-a Trebinje.

8 [Svedok je ušao u sudnicu]

9 SVEDOK: ALEKSANDAR KRULJ

10 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Dobro jutro, svjedoče. Molim vas
11 pročitajte svečanu izjavu.

12 SVEDOK: Dobro jutro. Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu
13 istinu i ništa osim istine.

14 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Hvala Vam najljepša. Svjedoče, kažite
15 mi, molim Vas, svoje puno ime i prezime.

16 SVEDOK: Aleksandar Krulj. K-r-u-lj.

17 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Krulj. I razumijete što govorim,
18 odnosno čujete prijevod?

19 SVEDOK: Tačno.

20 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Možete li mi kazati koji je Vaš datum
21 rođenja?

22 SVEDOK: 10.8.1958.

23 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Ime Vam je? Zaboravio sam ime, ne
24 prezime.

25 SVEDOK: Aleksandar.

26

27

28

29

30

1 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Hvala. Kažite nam što ste po
2 zanimanju?
3 SVEDOK: Diplomirani pravnik.
4 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Hvala. A po narodnosti ste?
5 SVEDOK: Srbin.
6 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Je li ovo prvi put da svjedočite pred
7 ovim Sudom ili ste već svjedočili na nekim drugim sudskim predmetima?
8 SVEDOK: Pred ovim Sudom prvi put svjedočim.
9 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Hvala. Vama će sada najprije ljudi iz
10 Tužiteljstva postavljati pitanja, a onda kasnije u unakrsnom ispitivanju će Vas
11 ispitivati odvjetnici, dakle branitelji optuženih. Da li Vam to odgovara?
12 SVEDOK: Da.
13 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Gospođo Korner, izvolite.
14 PREVODILAC: Tužiteljica nema uključen mikrofoni.
15 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ja sam se htjela požaliti da ne čujem
16 prijevod, ali to je zato što nisam uključila slušalice. Ponedjeljak je.
17 Ispituje gospođa Korner:
18 [Gđa tužilac ispituje putem prevodioca]
19 P: Gospodine Krulj, ponajprije ja ću Vas ispitivati ponešto o Vašem
20 obrazovanju i karijeri. Ja mislim da je točno kazati da ste Vi završili pravo,
21 dakle pravni fakultet, i da ste onda radili za Službu za imovinske poslove u
22 općini Ljubinje, za Skupštinu općine Ljubinje?
23 O: Da.
24 P: Poslije toga, jeste li u neko vrijeme počeli raditi u Ministarstvu
25
26
27
28
29
30

1 unutar njih poslova Bosne i Hercegovine, odnosno Socijalističke Republike Bosne i
2 Hercegovine u to doba i to u svojstvu inspektora Službe sigurnosti, odnosno CSB-
3 a Mostar?

4 O: Da.

5 P: Iz Mostara ste se preselili u Ljubinje i to pred kraj 1989. godine i
6 tamo ste počeli raditi na poslovima i zadacima obrane, kako ste opisali?

7 O: Da.

8 P: Poslije toga, 1991., 1. januara te godine, jeste li tada postali
9 načelnik Stanice javne bezbjednosti, odnosno SJB u Ljubinju?

10 O: Da.

11 P: I mislim da ste na tim poslovima ostali do maja 1994. kada ste
12 postali načelnikom CSB-a Trebinje?

13 O: Da.

14 P: Kako bi suci sve to znali, Vi ste kazali naime da je ovo prvi put da
15 svjedočite pred ovim Sudom, ali kažete, jeste li Vi dali izjavu prvotno
16 Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine, Državnome sudu?

17 O: Da. Dao sam u slučaju, u predmetu *Krsto Savić i drugi*, u februaru
18 mjesecu ove godine.

19 P: Tako je, a i svjedočili ste na suđenju *Krsti Saviću i drugima*?

20 O: Da, u martu ove godine.

21 P: I prije nekoliko mjeseci Krsto Savić i njegovi suoptuženi su i
22 osuđeni za zločine protiv čovječnosti?

23 O: Da.

24 P: I kako bi sucima sve to bilo jasno u doba, odnosno tijekom 1992.

25

26

27

28

29

30

1 godine, Krsto Savić je bio načelnik CSB-a Trebinje, je li tako?

2 O: Da.

3 P: U redu. Ja bih Vas sada upitala nešto u vezi sa Ljubinjem.

4 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ja bih zamolila najprije da se na
5 monitorima pokaže velika zemljopisna karta Bosne i Hercegovine. To je 65ter
6 dokument 10133.

7 PREVODILAC: Tužiteljica nema uključen mikrofon.

8 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, mislim da se karta nalazi i u
9 registratorima s dokumentima koje smo htjeli razdjeliti, ali bojim se da sam ih
10 ostavila u svom uredu. Mogli smo se i njima poslužiti.

11 Bojim se da imamo tehničkih problema. U redu.

12 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospođo Korner, ako su karte spremne
13 u Vašem uredu, da li bi ih netko mogao donijeti? Ako nam trebaju svakako bilo bi
14 jako dobro.

15 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da, svakako.

16 Možemo li zatražiti od nekoga da donese karte?

17 Evo ovako. Koliko su mi rekli, koliko znam radi na video kanalu. Ali ne,
18 ne radi, prestalo je.

19 Dok se sve ovo ne riješi, časni Sude, ja mogu nastaviti postavljati
20 pitanja, pa nadam se da ćemo se vratiti na ovo kada se sve sredi.

21 P: Gospodine Krulj, vratiti ćemo se na karte zato što uređaji ne rade
22 kako treba nažalost.

23 Probajmo ovo, molim Vas. Pokušajmo s još jednom kartom, 65ter 10062.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Vi imate kartu vidite, ali nitko je drugi ne vidi tako da ćemo se
2 vratiti još na to.

3 Vi ste nam kazali da ste počeli raditi u Trebinju 1989., je li tako?

4 PREVODILAC: Prevoditelji mole svjedoka da se malo primakne mikrofonu kad
5 govori radi lakšeg prijevoda, hvala.

6 SVEDOK: U 1989. sam počeo raditi u Ljubinju, ne u Trebinju.

7 GĐA KORNER: [simultani prevod]

8 P: Ljubinje. Oprostite. Moja greška. Kada ste u januaru 1991. postali
9 načelnik, je li to tada još uvijek bila nacionalno mješovita stanica policije,
10 odnosno SJB?

11 O: Da.

12 P: U četvrtom mjesecu 1991., jeste li zapravo postali svjesni da je
13 došlo do podjele MUP-a?

14 O: Mislim da je do podjele MUP-a došlo u četvrtom mjesecu 1992.

15 P: Oprostite, 1992. U aprilu 1992. A kako ste Vi saznali, kako ste čuli
16 za podjelu MUP-a?

17 O: To traži malo duži odgovor. Naime, na našem području Hercegovine gdje
18 se nalazi Ljubinje, udaljeno od Dubrovnika 90 kilometara, 50 kilometara od
19 Neuma, ratna dejstva su počela 1. oktobra 1991. godine.

20 P: Da. To je bio rat u Hrvatskoj.

21 O: Al' taj rat se prenio na područje Bosne i Hercegovine, znači dio
22 opštine Trebinje i Neum. I tu je ratovala regularna Hrvatska vojska. U to

23

24

25

26

27

28

29

30

1 vrijeme, takva je bezbjednosna situacija bila u Hercegovini. Podignut je
2 rezervni sastav, znači mobilisan je rezervni sastav policije u čitavoj Bosni i
3 Hercegovini. Rat je na granicama naše opštine, a o podjeli MUP-a saznao sam
4 nakon odluke Narodne skupštine Republike Srpske, odnosno tadašnje Bosne i
5 Hercegovine, republike... Srpske Republike Bosne i Hercegovine u martu mjesecu
6 dvije hiljade... 1992. godine, kad je formirana Vlada i određena ministarstva,
7 među njima i Ministarstvo unutrašnjih poslova.

8 P: Jesu li Vas poslali ili, odnosno jeste li Vi dobili jedan primjerak
9 pisma Momčila Mandića u kojem se opisuje, u kojem se objašnjava taj raspad,
10 odnosno podjela u MUP-u?

11 O: Ja se tog pisma ne sjećam, ali ako ga je dobila svaka stanica javne
12 bezbjednosti, onda sam ga vjerovatno i ja dobio. Ja se sadržaja ne sjećam, ali
13 koliko se sjećam, u toj Vladi Momčilo Mandić je bio ministar pravde.

14 P: Da. Kasnije je došao na tu dužnost. Na dan 1. aprila, je li u
15 Trebinju održan nekakav sastanak ili miting na kojem su bili svi načelnici
16 stanica javne bezbjednosti?

17 O: Da. Toga se sjećam.

18 P: Je li na tome sastanku bio Mićo Stanišić?

19 O: Da.

20 P: Jeste li Vi u tom trenutku znali da je on novi ministar unutarnjih
21 poslova?

22 O: Pa mogu reći da sam saznao taj dan, pošto su rekli da dolazi novi
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ministar unutrašnjih poslova, Mićo Stanišić i tad sam ga prvi put vidio u
2 životu.

3 P: Dobro. Što je on na tom sastanku kazao?

4 O: Pa, mislim da je taj sastanak trajao vrlo kratko. Možda manje od sat
5 vremena, pošto je ministar tad negdje žurio. Kratko nas je informisao da je
6 donešen novi Zakon o unutrašnjim poslovima tadašnje Republike Srpske Bosne i
7 Hercegovine, da su odredbe zakona gotovo identične ranijem, s tim da je u tom
8 zakonu predviđeno pored ranije postojećih nekih centara i formiranje Centra
9 javne bezbjednosti Trebinje i da policija nastavi raditi svoj posao.

10 P: Da. Kažete da su neki drugi postojeći centri za informiranje uvedeni
11 u Trebinje. Je li u Trebinju prije aprila 1992. postojao CSB?

12 O: Ne.

13 P: Koji je CSB pokrивao područje Trebinja?

14 O: Centar bezbjednosti Mostar.

15 P: Je li Mićo Stanišić dao kakvo objašnjenje zbog čega dolazi do
16 promjene?

17 O: To sam maloprije rekao, da je Narodna skupština, vjerovatno Vam je
18 poznato da se u to vrijeme pocijepala Narodna skupština, da je formirana
19 skupština, Vlada, ministarstva, a to sam znao lično iz sredstava informisanja.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da, oprostite. Moja greška. U Trebniju do tada nije postojao CSB. Je
2 li Vama netko kazao da će sada biti CSB u Trebinju?

3 O: To je bilo napisano u zakonu.

4 P: Da, Zakonu o unutarnjim poslovima?

5 O: Da.

6 P: Dobro. Je li netko objasnio zašto više neće biti CSB u Mostaru?

7 O: Ne znam kako da odgovorim. To mi je nejasno pitanje. Donešen zakon.

8 P: Da, ali je li Vam itko dao kakvo objašnjenje, zašto će umjesto CSB-a
9 koji se nalazi u Mostaru sada će biti CSB biti u Trebinju i došlo je do promjene
10 zakona? Je li Vam itko objasnio zašto je uopće došlo do te promjene u zakonu?

11 O: Pa ja ću dat svoje mišljenje. Zato što su već u to vrijeme, većina
12 srpskih kadrova iz Mostara protjerana i došli su na područje Trebinja, ne samo
13 radnici Ministarstva unutrašnjih poslova nego i običnih građana i naroda.

14 P: Dobro. Jesu li onda zaposleni iz Mostara, odnosno Centra u Mostaru,
15 došli u Trebinje?

16 O: Da. Primjera radi, Jovo Čokorilo je bio načelnik kriminastičke
17 policije u Centru Mostar, za cijelu Hercegovinu, to je radio isto u Trebinju.
18 Zorica Šarenac je bila načelnik upravno-pravnih u Mostaru, to je radila isto u
19 Trebinju. Marko Čabrilo je bio načelnik materijalno-financijskih poslova u
20 Centru u Mostaru, taj je posao nastavio u Trebinju.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: U redu. Zamoliću Vas da pogledate dijagram CSB-a u Trebinju kasnije.
2 Međutim na tom sastanku, 1. aprila, da li Vam je rečeno ko će postati načelnik
3 CSB-a Trebinje?

4 O: Ja mislim da je rečeno da će biti Krsto Savić, ali da li je Krsto tad
5 dobio rešenje ili za nekoliko dana, ja se tog stvarno ne sjećam. U stvari ne
6 znam kad je dobio rešenje, ali mislim da je uskoro. Rečeno je da će bit Krsto
7 Savić načelnik.

8 P: Da li ste poznavali Krsta Savića pre ovoga?

9 O: Da, jedno kraće vrijeme.

10 P: Gde ste ga upoznali?

11 O: Pa, upoznao sam ga u Nevesinju. Mislim da je tad radio, kad je počeo
12 radit' 1989., dok sam još radio u Mostaru, da je tada bio zamjenik komandira.
13 Komandir je bio Ibro Feriz, a on je bio zamjenik komandira i to mu je bio prvi
14 posao u policiji, a pošto sam ja bio inspektor policije poznao sam te ljude.

15 P: Nakon 1. aprila u Vašoj policijskoj stanici u Ljubinju, da li je
16 došlo do promene uniformi?

17 O: Ne.

18 P: Nikakvih promena?

19 O: Samo promene oznaka.

20 P: A u čemu se sastojala ta promena u oznakama?

21 O: Promena u oznakama je bila umesto na kapi zvijezde petokrake stajala
22 je trobojka: crven, plavi, bijeli.

23 P: Da li su Vaši policajci morali da polože neku novu zakletvu, da daju
24
25
26
27
28
29
30

1 neku novu izjavu novoj Vladi?

2 O: Pa, ja ne znam. Mislim da je ta formalna zakletva urađena u Trebinju
3 1-og, ali da je neko to po stanicama radio, nije. U stvari mi smo potpisivali
4 jednu zakletvu uvijek kad smo dobivali službenu legitimaciju, odnosno, to je
5 bilo po Zakonu o unutrašnjim poslovima Bosne i Hercegovine, prilikom preuzimanja
6 službene legitimacije, gdje Vam se daju ovlaštenja, onda ste i potpisivali jednu
7 svečanu, ne svečanu nego jednu izjavu koja Vas obeva...obavezuje za to što
8 preuzimate.

9 GĐA KORNER: [simultani prevod] Vidim da sada imamo registratore. Ne znam
10 da li oprema radi, čini se da ne. Molim da časnom Vijeću dodamo... Ovo je
11 dostavljeno Odbrani prošle nedelje.

12 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Izvinjavam se, časni Sude. Koliko sam ja
13 razumeo, Tužilaštvo nam je dostavilo ove kopije prošle nedelje tako da mi možemo
14 da prokomentarišemo pre nego što se to dostavi Sudskom vijeću. S obzirom da
15 imamo dosta svedoka, važnih svedoka ove nedelje, mi nismo imali vremena da damo
16 komentar na to. Tako da ja ne prigovaram da se ovo dostavi sudijama, međutim
17 zadržavam pravo da prokomentarišem. Hvala Vam.

18 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, ako mogu da kažem, ovdje se
19 radi o mapama, a u drugom dokumentu je jedan dijagram ispred prepisnog podneska.
20 Međutim, kasnije ćemo uneti izmene.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Hvala.

2 GĐA KORNER: [simultani prevod] Mi smo dostavili odštampani primerak,
3 međutim, ukoliko časno Veće želi da dâ neki komentar.

4 Jedan dokument sadrži mape, a drugi dijagrame.

5 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Koliko shvatam, Odbrana želi da zadrži
6 pravo da prokomentariše ove prikaze.

7 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da, to je bilo dostavljeno u
8 predpretresnom podnesku. Međutim, kao što sam rekla možemo ukoliko ima nekih
9 problema to da promenimo.

10 U redu. Rečeno mi je da sada funkcioniše oprema pa možda možemo da
11 prikažemo sada mapu. Molim broj 10133.

12 Molim da se malo podigne. Želim da vidim dno mape. Tako je u redu,
13 hvala.

14 P: Gospodine Krulj, mislim da ovde možemo da vidimo Trebinje. Ono je
15 obeleženo negde pri dnu Bosne, ako mogu tako da kažem. Vidimo Dubrovnik levo od
16 njega, a kao što ste nam već naznačili, Crna Gora je desno kada gledamo, da li
17 je to tačno?

18 O: Da.

19 P: I Ljubinje, tamo gde ste Vi bili stacionirani, je ako od Trebinja
20 krenemo ka Stocu, ka gore?

21 O: Da, zapadno 60 kilometara.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da. A pošto već imamo mapu, Bileća, što je takođe bila jedna opština
2 koja je spala u nadležnost CSB Trebinje, nalazi se desno od Trebinja kada
3 gledamo kartu i zapravo je na granici sa Crnom Gorom, je li to tačno?

4 O: Da, 30 kilometara sjeverno od Trebinja.

5 P: A zatim, ne mogu sada trenutno da vidim... Da, Gacko, kada pogledamo
6 malo odozgo u odnosu na Bileću, to je malo više na desno, je li tako?

7 O: Sjeverno od Bileće 44 kilometra.

8 P: Da, tako je. Ka severu.

9 GĐA KORNER: [simultani prevod] U redu. Molim da pogledamo sledeću mapu
10 na ekranu. To je druga mapa, 10134.

11 PREVODITELJICA: Prevodioci mole svedoka da se malo približi mikrofону.

12 GĐA KORNER: [simultani prevod]

13 P: Sada malo bolje vidimo opštine. Vidimo Ljubinje, kao što ste nam
14 rekli, Neum je ka zapadu, a Bileća je istočno, zatim je tu Stolac i -

15 Da, zapadno.

16 Na kraju, molim da pogledate jednu etničku mapu Ljubinje. To je broj
17 10062. Mogli ste jučer da je pogledate.

18 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, to nemate u svom svežnju.
19 Molim da pogledamo vrh mape za početak.

20 P: Ovde je prikazana opština Ljubinje sa oznakama koje govore o
21 nacionalnosti.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, dosta je jasno pa zato nije
2 prevedeno. Radi se o mapi koja je izrađena na osnovu popisa iz 1991. godine.
3 Dakle, vidi se da su tu navedeni Hrvati, Srbi, Muslimani i tako dalje.

4 P: Pre svega, imali ste prilike da pogledate ovu mapu. Da li se slažete
5 da se radi o tačnom prikazu toga kakav je bio etnički sastav različitih sela u
6 opštini Ljubinja?

7 O: Slažem se pošto mi je poznato.

8 P: Izgleda da je jedino većinski hrvatsko selo bilo jedno malo selo po
9 imenu, mislim da je ime Mišljan?

10 O: Da, Mišljen.

11 P: Možemo vidjeti da su Srbi zapravo u ovoj opštini imali jako veliku
12 većinu, da li je to tačno?

13 O: Da.

14 P: Čini se da je bilo svega 39 Hrvata i nekih 332 Muslimana 1991.
15 godine. 1992. godine, da li su brojke bile manje više iste?

16 O: U kom mjesecu?

17 P: U aprilu.

18 O: Hrvati su svi ostali na području Ljubinja, a jedan dio Muslimana se
19 odselio u sedmom mjesecu 1992. u Crnu Goru i u Mostar.

20 P: A sada, ako možete da pogledate, molim Vas, na dijagramu.

21 GĐA KORNER: [simultani prevod] To je jedan prikaz CSB-a u Trebinju, u
22 programu *Sanction*, drugi registrator. Mislim da je to 610. 611, izvinite, radi

23

24

25

26

27

28

29

30

1 se o broju 11. To je poslednji dokument u ovom svežnju.

2 P: Načelnik je, kako je prikazano ovde, Krsto Savić. Vidimo načelnike
3 SJB koji su spadali u CSB Trebinje i možemo da vidimo i Vas. Slažem se da to
4 možda nije Vaša najbolja slika. Vi ste skroz desno, je li tako?

5 O: Da.

6 P: Da li su ovi prikazani načelnici, da li se radi o tim načelnicima?
7 Shvatam da je bilo promena, ali govorimo o ovom periodu, o aprilu 1992.

8 O: Ja mogu da kažem da je 1992. na ovom sastanku bili su prisutni
9 načelnici stanica Trebinje, Bileća, Gacko, Nevesinje, Berkovići i Ljubinje. A
10 ova reorganizacija, kad je pripojen ovaj dio, da kažem Foče, Kalinovika, Rudog,
11 Čajniča i Višegrada, ja ne mogu reć' da je to bilo u aprilu.

12 P: U redu.

13 O: I ovde je greška. Piše čini mi se... samo malo, Boško Govedarić.
14 Govedarica mu je pravo ime, prezime. I ostalo... poznata su mi ova imena i
15 prezimena.

16 P: Ovde je SJB Kalinovik, zar ne? Rekli ste da je tu došlo do greške u
17 imenu.

18 O: Da.

19 P: Možete li nam reći prezime tog načelnika za početak?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 O: Govedarica.
- 2 P: Da li je takođe u CSB-u Trebinja bio gospodin po imenu Ćuk?
- 3 O: Da.
- 4 P: Na kom je on položaju bio?
- 5 O: Ćuk je bio vršilac dužnosti načelnika odeljenja policije u Centru
6 Trebinje.
- 7 P: U redu. A da li je on postavljen na taj položaj nešto ranije ili
8 kasnije?
- 9 O: Ranije je bio komandir Stanice policije za bezbjednost saobraćaja.
10 Imao je višu školu neku, nije imao visoku stručnu spremu. Zato je bio postavljen
11 kao vršilac dužnosti. Mislim da je to u to vrijeme, devedeset... u aprilu 1992.
- 12 P: Da, izvinjavam se. Moja greška. Kada je on zapravo postavljen na
13 mesto načelnika, v.d. načelnika, odmah ili kada je osnovan CSB?
- 14 O: Pa kad je osnovan CSB jer je odeljenje policije u okviru Centra
15 bezbjednosti. Nije mog'o ranije bit postavljen pošto nije bila osnovana
16 institucija.
- 17 P: U redu. I najzad, pre nego što pređemo dalje, vidimo da je u okviru
18 sekretara za nacionalnu bezbednost SNB, pre svega da se tu nalazio čovek po
19 imenu Slobodan Škipina, a zatim Dragan Kijac. Da li ste prisustvovali kasnije u
20 1992. godini sastancima ili sastanku sa gospodinom Slobodanom Škipinom?
- 21 O: Koliko se sjećam, samo jednom. Bio je jedan zajednički sastanak u
22 Trebinju.
- 23 P: A ispod toga je gospodin po imenu Slavko Drašković. On je bio na čelu
24 CSB-a Trebinje. Da li ste takođe njega upoznali?
- 25 O: Da.
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 P: Hvala Vam. Više nam nije potreban ovaj dijagram.

2 Postavila bih još za par stvari, pre nego što pogledamo neka dokumenta
3 oko kojih nam je potrebna Vaša pomoć, da li je uspostavljen Krizni štab u
4 Ljubinju kao i u ostalim mestima u tom području?

5 O: Da. U svakoj opštini je postojalo, je l' to bilo Ratno predsedništvo
6 il' se popularno zvalo, onaj... krizni štab, ja ne znam. Ali uglavnom, postojalo
7 je.

8 P: Da. Znamo da su kasnije preimenovani u ratna predsedništva. Da li ste
9 prisustvovali sastancima u svojstvu načelnika CSB-a Ljubinje?

10 O: Da. Načelnik Stanice javne bezbjednosti Ljubinja. Da.

11 P: Da. Izvinite rekla sam CSB. Da, SJB. Da li ste redovno prisustvovali
12 tim sastancima?

13 O: Ne svaki put.

14 P: Da li ste takođe prisustvovali određenom broju sastanaka u Trebinju,
15 koje je organizovao Krsto Savić kao načelnik?

16 O: Da.

17 P: Pogledaćemo zapisnike nekih od tih sastanaka za koji trenutak. Koliko
18 često je Krsto Savić sazivao sastanke u proseku od aprila do septembra 1992.
19 godine konkretno?

20 O: Pa, zavisno od bezbjednosne situacije, ali uglavnom u 10, 15 dana je
21 bio sastanak. U vremenu iz... 10, 15 dana, ne mogu... Možda je nekad bilo i za 7
22 dana i tako.

23 P: Kako ste Vi znali za sastanke?

24 O: Kod nas je bio problem, onaj... komunikacija telefonskih, tako da
25
26
27
28
29
30

1 nisu radile ni teleprinterske veze. Povremeno smo se služili UKT stanicom preko
2 Leotara, međutim ni to nije radilo. Uglavnom, bili su pozivi telefonom, ukoliko
3 je to bilo moguće, ili su kurirrom, jer je skoro svaki dan neko išao ili od
4 civilne vlasti ili od policije i tako smo saz...saznali kad nisu radile veze. A
5 inače, telefonom je zakazivan sastanak, tad i tad, u toliko sati, gdje. Uglavnom
6 su bili u Trebinju i Bileći. U Trebinju je bio sastanak obično u Domu penzionera
7 sadašnjem. I prije je to bio Dom penzionera, a u Bileći u Domu kulture,
8 sadašnjem Domu vojske.

9 P: U redu. Sada bih se pozabavila komunikacijama. Da li ste bili u
10 obavezi da šalžete izvještaje CSB-u u Trebinju?

11 O: Svaka policija ima ustrojstvo i dan danas. Svaka evropska policija
12 ima kako se izvještava subor...subordinativno viši nadležni organ. Znači, mi smo
13 imali obavezu u skladu sa važećom instrukcijom o hitnom, tekućem, povremenom i
14 statističkom izvještavanju. Tako se zove instrukcija koja je važila i prije rata
15 u Ministarstvu BH i koja je važila i kod nas i dan danas važi.

16 Hitno izvještavanje podrazumijevalo je neke krupnije događaje, da tako
17 kažem da sad ne objaš...ne objašnjavam, povremeno određene izvještaje od
18 mjeseca, tromjesečne izvještaje, a tekuće svaki dan. Znači, svaki dan u 18.00h
19 uveče se izvještavalo o bezbjednosnim događajima na području opštine i u 06.00h
20 ujutru. I to je objedinjavano na području Centra i Centar je onda vjerovatno
21 imao obavezu da izvještava svoju drugu instancu nadležnu, to je Ministarstvo
22 unutrašnjih poslova u sjedištu, koje je pravilo bilten dnevnih događaja, ko što

23
24
25
26
27
28
29
30

1 smo mi pravili za opštinu, Krsto je pravio za regiju, neko je pravio vjerovatno
2 za Republiku.

3 P: Možete li nam reći da li se radilo o 06.00h ujutru ili popodne? Kada
4 ste slali Vaše dnevne izveštaje?

5 O: Mislim da je u to vrijeme bilo, onaj... i uveče i ujutru.

6 P: Rekli ste nam da ste povremeno imali i problema sa telefonskim
7 vezama. Kako ste slali izveštaje? Faksom, printerom, na koji način ste slali?

8 O: To je bilo samo karakteristično za Ljubinje. Pošto je Ljubinje prije
9 rata u okviru PTT, poštanskog sistema pripadalo grupi Mostar, 088, onda tako je
10 fizički na jednoj planini relej bio okrenut prema Mostaru, prema releju na
11 Veležu. Kad je srušen relej na Veležu, onda je trebalo napraviti novi relej
12 1992. i to je potrajalo malo u to vrijeme i on je okrenut prema Leotararu. Tako da
13 je to bilo skoro pet, šest mjeseci problem telefonskog saobraćaja. Time je
14 isključeno slanje faksom i teleprinterom. Znači, uglavnom smo to slali kurirskom
15 poštom. Ja iz Ljubinja govorim.

16 P: U redu. Kada ste imali telefonske veze, kada su funkcionisale, da li
17 ste imali sigurne, zaštićene veze? Posebne policijske zaštićene veze.

18 O: Ne, to smo imali prije rata, posle ne. Mislite na kako smo mi
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 popularno zvali "specijal" telefone?

2 P: Da.

3 O: Ne.

4 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Izvinjavam se, časni Sude. Stranica 19,
5 red 12, mislim da je svedok rekao broj meseci tokom kojih nije bilo
6 komunikacije, a to nije ušlo u zapisnik i molim da se to pojasni. Hvala.

7 GĐA KORNER: [simultani prevod]

8 P: Gospodine Krulj, pitali smo Vas jeste li spomenuli broj mjeseci za
9 koje ste rekli da kompletna veza nije funkcionirala?

10 O: Ja sam rekao možda i šest mjeseci. Ja mislim dok se taj relej
11 napravio, ja stvarno ne mogu sad reći je l' to četiri ili pet mjeseci, ali
12 uglavnom, to je jedan duži period 1992. trajalo. Počevši, znači, od rušenja
13 releja na Veležu koji je bio, čini mi se, negdje krajem aprila pa onda do
14 jeseni, uglavnom taj dio. Taj period. A rekao sam možda i šest mjeseci.

15 P: Znači li to da Vi niste imali uopće telefonsku vezu u to vrijeme,
16 dakle u tome periodu, ili ste je imali katkada, dakle s vremena na vrijeme?

17 O: Uopće.

18 P: Znači, sve su izvještaje svakoga dana morali nositi kuriri?

19 O: Pa, uglavnom. Ali nije to išlo svaki dan. Iako je bila obaveza.
20 Preskupo je to bilo. Mi smo tada išli putem 50 kilometara, makadamskim putem do
21 Trebinja, preko nekih brda.

22 P: Kako se na kraju pojavilo, jeste li imali Vi većih problema u Vašem
23
24
25
26
27
28
29
30

1 operativnom području, u Ljubinju? Primjerice s pripadnicima para-vojnih grupa
2 ili nešto slično tome?

3 O: Ne. Ali imali smo veliki dolazak vojske tada. Pošto se rat vodio,
4 komunikacija asfaltna između Ljubinja i Trebinja je zauzeta bila - to je držala
5 Hrvatska vojska - onda su, tu je bio stacioniran na našem području Podgorički
6 korpus vojske tadašnje. Bilo je dosta nekontrolisanog pucanja po gradu,
7 narušavanja javnog reda i mira. Često smo zatvarali ugostiteljske objekte,
8 preduzimali neke mjere. Uglavnom, to je bila teška jedna situacija. Srećom nije
9 bilo nekih ubistava i ostalog.

10 P: Kad ste bili na tim sastancima, Vi ste svakako bili upoznati s
11 problemima do kojih je dolazilo u drugim mjestima, primjerice u Gackom ili u
12 Bileći? Jeste li Vi imali problema kakve su oni imali?

13 O: Pa svi smo imali skoro slične probleme kad je u pitanju bezbjednosna
14 situacija, ako mislite ovo što govorim, stanje bezbjednosti.

15 P: Dobro. Bavit ćemo se time kada budemo gledali zapisnike s tih
16 sastanaka.

17 Ja bih se malo sada usredotočila na izvještaje koji su slani.

18 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ja bih zamolila da nam se pokaže sada na
19 monitorima 65ter dokument broj 936.

20 P: Ako uzmete svoj komplet dokumenata... Ne, nemate ga, gospodine Krulj.

21 GĐA KORNER: [simultani prevod] Molim Vas, vratite svjedoku dokumente.
22 Bit će lakše ako pogleda i potraži dokument u registratoru. Oprostite, imao je
23 registrator ispred sebe.

24 P: Pogledajte prvu stranicu. Dokument je sada i na ekranu pred nama.

25

26

27

28

29

30

1 Imamo dokument na B/H/S-u, ali ne i na engleskom.

2 GĐA KORNER: [simultani prevod] Pogledajmo zadnju stranicu toga
3 dokumenta. Time ćemo početi. Zadnja stranica, poslednja stranica. I eto, zbog
4 nekog razloga sad imamo dokument na B/H/S-u na obje strane ekrana. Zadnju
5 stranicu na engleskom i zadnju stranicu na B/H/S-u, molit ću.

6 Imali ste zadnju stranicu na B/H/S-u i zadnju na engleskom. Dobro je.

7 P: Dobro. Ovo je, kako izgleda, dokument na kojem se nalazi pečat
8 ministra unutarnjih poslova i potpis. Kažite, da li Vi tu prepoznajete potpis
9 gospodina Stanišića? Ako ga ne prepoznajete, kažite da ga ne prepoznajete.

10 O: Ne prepoznajem. Vrlo malo sam dokumenata vidio sa njegovim potpisom.

11 P: U redu. Datum toga dokumenta je, ako pogledamo prvu stranicu -

12 GĐA KORNER: [simultani prevod] I na engleskom, molim.

13 P: Dakle, piše "Bilten dnevnih događaja", datum je 22. i 23.4.1992. Radi
14 se o izvještaju broj 3.

15 Pogledajmo, molim Vas, drugu stranicu tog dokumenta na engleskom.

16 I mislim da je to još uvijek na prvoj stranici na B/H/S-u.

17 Piše li tu, ja mislim da je to zadnji odlomak:

18 "Na dan 22.4.1992. eksplodirala je eksplozivna naprava u kafiću 'Centar'
19 u Gackom"?

20 Imam dva pitanja s tim u vezi, a znam da niste bili u Gackom. Jeste li
21 Vi, na nekome od sastanaka na kojima ste bili, saznali da je došlo do ovog
22 događaja, naime, do te eksplozije u kafiću kojega je, prema svemu sudeći, kojemu
23 je vlasnik bio Musliman?

24 O: Pa vjerujem da je došlo do ovoga jer to je napisano u izvještaju, a

25

26

27

28

29

30

1 da je raspravljano na nekom sastanku o tom posebno događaju, mislim da nije. Jer
2 nije ovo jedan jedini događaj takve vrste u... na našem području.

3 P: Ne, ali -

4 O: Moguće da je informisan načelnik na nekom sastanku da je bilo u
5 zadnjih mjesec dana to, to i to otprilike, od bezbjednosnih događaja.

6 P: Ali, kazali ste da nije bilo posebno - samo malo, da vidimo što ste
7 kazali. Kažete da se nije posebno o tome raspravljalo, ali zar nije bilo
8 neobično da se eksplozivna naprava podmetne u kafić kojem je vlasnik Musliman?

9 O: Pa, sa aspekta sadašnjeg to je, ne da je neobično nego strašno. A
10 tada se postavljalo i pod vozila i u kafiće i kod Muslimana i kod Srba i to je
11 bila neka naša žalosna svakodnevnica.

12 P: Ovo je, kako izgleda, dokument gospodina Stanišića. Kako je
13 informacija, po Vašem iskustvu, došla do njega iz Gackog?

14 O: Po meni, Gacko je poslalo informaciju Centru Trebinje, samo da vidim
15 i datum, da. U Trebinju... u Trebinju je to dežurna služba u Centru obradila sa
16 područja Hercegovine, dostavila operativno dežurnoj službi u Ministarstvo i oni
17 su sačinili ovaj bilten. Za potpis je neobično da ministar potpisuje dnevnih
18 događaja, pravo da Vam kažem. Niti u stanici načelnik centra potpisuje dnevnih
19 do... eh... stanice dnevnih događaja. To obično radi operativni dežurni... šta
20 se desilo na području. Zato govorim o potpisu. A možda je ovo potpisivao
21 ministar?

22 P: Dobro. Možemo pogledati drugi primjer i to je sve što bih htjela

23

24

25

26

27

28

29

30

1 vidjeti.

2 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospođo Korner, molim Vas, prije nego
3 što završimo s ovim dokumentom, ja se ispričavam što nisam bio u stanju shvatiti
4 zapravo kome je upućen taj izvještaj. Izgleda da na vrhu dokumenta piše -

5 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ne, ne. Ne piše ko ga je slao. Piše samo
6 Ministarstvo unutarnjih poslova.

7 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Ali možemo li znati kome je dokument
8 upućen?

9 GĐA KORNER: [simultani prevod]

10 P: Gospodine Krulj, znate li Vi kome je poslat taj dokument, kome je bio
11 upućen?

12 O: Pa koliko ja znam, mi smo sačinjavali bilten, moja služba je da bi
13 upoznali mene kao načelnika stanice sa događajima svim u protekla 24 sata. Mi...
14 slali smo na područje Centra da bi upoznali načelnika Centra, ujutru bi dobivao
15 šta se je desilo na području Centra bezbjednosti, na području regije u zadnja 24
16 sata, a bilten je dežurna služba u ministarstvu pravila za ministra i zamjenika
17 ministra i ostale, da znaju šta se desilo na čitavom području Republike. E sad,
18 postoji mogućnost, ako je neko tražio bilten van Ministarstva unutrašnjih
19 poslova, onda je moguće da je potpisao ministar. A to je mog'o da traži
20 predsjednik Vlade, predsjednik Republike i tako dalje i onda vjerovatno
21 potpisuje ministar. A interno informisanje potpisuju odgovarajuće dežurne
22 službe.

23 Jeste li razumjeli?

24 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Znači, moglo bi se pretpostaviti da
25 je dokument kojeg je potpisao ministar Mićo Stanišić, dokument kojeg se onda

26

27

28

29

30

1 vjerojatno slalo Vadi ili predsjedniku Vlade?

2 O: Pa, po našim pravilima, u stvari po pravilima svake policije, onaj...
3 svaki dokument koji odlazi tako van ministarstva na informisanje trebalo bi da
4 potpiše ministar. I moguće je da je to, mislim moguće je. Ja ne mogu reć' kome
5 je upućen ovaj bilten dnevnih događaja. Možda je upućen predsedniku Vlade, ne
6 znam, možda komandi kor... komandi vojske ako je tražila i tako dalje. To je
7 decidno propisano Zakonom i pravilnikom o načinu vršenja poslova službe javne
8 bezbjednosti.

9 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala.

10 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, je bih zatražila da se ovaj
11 dokument usvoji kao dokazni predmet.

12 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se.

13 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Hvala. Dokazni predmet P151 /u
14 engleskom transkriptu: "P155"/ .

15 GĐA KORNER: [simultani prevod] Hvala. Ja se neću puno zadržavati na ovim
16 dokumentima. Htjela bih vidjeti još jedan primjer za Miću Stanišića. Molit ću da
17 se pokaže broj 938, prva stranica na B/H/S-u i također na engleskom. I ako
18 pogledate razdjelnu stranicu pod brojem 2, molim Vas. Tabulator broj 2.

19 P: Datum je 24. aprila. Dakle, prvi dokument smo imali, onaj prethodni
20 od 23. koji je bio broj 2. Ovo je sada broj 5. Ako opet pogledamo zadnju
21 stranicu, odnosno drugu na B/H/S-u, treću na engleskom.

22 Dakle, još jednom, ovo je dokument kojega je netko potpisao za ministra
23 unutarnjih poslova, piše riječ "za" ispred potpisa, zar ne, Miće Stanišića?

24 O: Da.

25 P: I govori se o nečem što se dogodilo u Gackom, cijeli ovaj dokument
26 pokriva nekoliko područja. Ali ako se pogleda zadnji odlomak teksta na B/H/S-u,
27 na prvoj stranici, četvrti na drugoj stranici u prijevodu na engleski jezik,

28

29

30

1 vidimo da je 23.4. u 13.50h počinjeno ubojstvo te da je istražni sudac nižeg
2 suda u Trebinju izišao na lice mjesta.

3 Možemo li iz ovoga pretpostaviti da su istrage o kaznenim djelima
4 vođene, čak i u to vrijeme sukoba?

5 O: Da.

6 P: Da. Hvala Vam.

7 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, ovaj dokument je također na
8 našem popisu po pravilu 65ter. Molit ću da se usvoji u spis.

9 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] P156, časni Sude.

10 GĐA KORNER: [simultani prevod]

11 P: Imamo nekoliko ovih izvještaja. Ja bih htjela da ih pogledamo, no
12 ukoliko je moguće dakle, nećemo ih moći vidjeti sve, ali još jedan najmanje.
13 Molit ću 65ter broj 973. On se nalazi iza razdjelnika broj 7. Oprostite,
14 ispričavam se. 65ter... Zanimarite što sam rekla. 65ter 959, iza razdjelnika
15 broj 4.

16 Ovdje opet vidimo dokument sa zaglavljem Ministarstva unutarnjih
17 poslova, "Bilten događaja dnevnih događaja" broj 15. Ako pogledate drugu
18 stranicu dokumenta na engleskom, a zapravo pri dnu prve stranice na B/H/S-u,
19 piše:

20 "Nema takvih izvještaja. CSB Doboj, Bijeljina i Trebinje do 12.00h
21 časova nisu dostavili izvještaje, odnosno biltene dnevnih događaja."

22 Kažite, po Vašem iskustvu, postoji li neko objašnjenje za to što
23 Trebinje i druga dva mjesta nisu bili u mogućnosti dostaviti svoje izvještaje?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: To sam rekao, onaj... ne da je Ljubinja samo imalo probleme, onaj...
2 sa izvještavanjem. Vrlo često je dolazilo do prekida, onaj... telefonskih linija
3 jer nije bilo drugih razloga da se ne izvještava.

4 P: Dobro. I ovom prilikom izgleda da se radi o dokumentu koji je
5 potpisan ali ga nije, nije potpisan nego je samo natipkano. Piše da je to
6 napravila Analitičko-informativna služba. Što je to?

7 O: Analitičko-informativna služba, sama riječ kaže, to je služba koja
8 objedinjuje sve bezbjednosno interesantne događaje i o njima informiše rukovodne
9 radnike u Ministarstvu unutrašnjih poslova. To je imalo Ministarstvo u sjedištu,
10 a kod nas je to tek formirano 1994. godine, ova služba. Ona prati analizu i
11 kretanje stanja bezbjednosti, pojavne oblike kriminaliteta i ovo obrađuje dnevno
12 i povremeno izvještavanje i... To je jedno odelenje u Centru bezbjednosti,
13 odnosno u Ministarstvu unutrašnjih poslova koje se bavi analitikom, a nadam se
14 da Vam je jasno šta je analitika.

15 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Ispričavam se, časni Sude, mislim da će
16 ovo biti od pomoći što kažem. Već primjećujem neko vrijeme da svjedok govori
17 jako brzo tako da ga prevoditelji ne mogu pratiti i nekoliko riječi koje on
18 kaže, ili pak dijelova rečenica, ne ulaze u zapisnik, pa bi bilo dobro da
19 kolegica uputi svjedoka da govori malo sporije. Hvala.

20 GĐA KORNER: [simultani prevod]

21 P: Gospodine Krulj, čuli ste što kaže gospodin Zečević, pa Vas molim,
22 pokušajte malo sporije govoriti tako da se svaka Vaša riječ može prevesti.

23 O: Izvinjavam se.

24 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, zatražit ću da i ovaj
25 dokument uđe u dokazni materijal.

26 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se.

27

28

29

30

1 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet P157, časni Sude.

2 GĐA KORNER: [simultani prevod] Dakle, časni Sude, ovo je jedan od
3 velikoga broja izvještaja koji svakako pokazuju kako je funkcionirao
4 komunikacijski lanac. Ja ne bih htjela više gubiti vrijeme na tome. Ja se nadam
5 da ćemo pronaći nekakvu metodu da se ti dokumenti obrade, bilo da se podnose
6 izravno na usvajanje bez iskaza svjedoka ili ćemo postići nekakav drugi dogovor
7 u vezi s time.

8 P: Sada bih prešla... Zapravo, časni Sude, vidim koliko je sati, možda
9 bi bilo najbolje prije pauze da, zapravo poslije pauze, idemo na neku drugu
10 temu.

11 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Imamo još dvije minute.

12 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ja pokušavam nešto učitati sada u
13 monitore, iskreno Vam moram kazati da pokušavam. Ja bih htjela sada preći na
14 dokument s popisa 65ter, 47.

15 P: A Vi ćete ga naći, gospodine, iza razdjelnika broj 8. Ovo je
16 izvještaj CSB-a Trebinje. Naslov mu je "Informacija o radu CSB Trebinje, od 1.7.
17 do 15.8."

18 Kada ste Vi, gospodine, postali načelnik 1994. godine, da li biste Vi
19 također slali ovakvu informaciju u Ministarstvo, odnosno ministru unutarnjih
20 poslova?

21 O: Ovakvu ne bi, ukoliko ne bi neko to zahtijevao od mene.

22 P: Kada kažete "ovakvu ne", kakva je razlika između ovog izvještaja i
23 onih koje ste Vi slali?

24 O: Informacije o radu i stanju bezbjednosti u policijama se rade
25 mjesečno, tromjesečno, polugodišnje i godišnje. A ovdje se radi o nečem drugom.

26

27

28

29

30

1 Mislim da je dosta bila složena bezbjednosna situacija i dosta je bilo primjedbi
2 na rad Centra bezbjednosti Trebinje i onda je Ministarstvo tražilo da se sačini
3 jedna informacija za ovaj period od 1.7. do 15.8. Jer i sami vidite da je nešto
4 neuobičajeno za mjesec i po dana. To je moje mišljenje.

5 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, želite li Vi da se bavim
6 sadržajem ovog dokumenta ili da sada napravimo pauzu?

7 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Sad je 10.25h. Mogli bismo napraviti
8 pauzu.

9 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

10 [Svedok se povlači]

11 ... Početak pauze u 10.24h

12 ... Sednica nastavljena u 11.05h

13 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim, ustanite.

14 Izvolite sestti.

15 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospođo Korner, razlog za ovu produženu
16 pauzu je taj što, kao što sam obećao, razmotrili smo Vaš zahtev i daćemo usmenu
17 odluku pre sledeće pauze. Hvala Vam.

18 [Svedok je pristupio svedočenju]

19 GĐA KORNER: [simultani prevod]

20 P: Gospodine Krulj, pre nego što se vratimo na dokument koji smo
21 gledali, želim da se pozabavimo dvjema stvarima. Prvo, zaboravila sam da kažem
22 tu je jedan deo iz Vaše izjave Tužilaštvu, takođe Vas je Tužilaštvo ispitivalo u
23 avgustu ove godine. Mislim da ste mogli da razgovarate sa gospodinom Zečevićem
24 juče, je li tako?

25 O: Da.

26 P: Hvala Vam. Još jedna stvar. Govorili ste o problemima sa telefonskim
27
28
29
30

1 vezama u Ljubinju zbog odašiljača. Koliko Vi znate, ako ne znate recite, iste
2 probleme su imale i druge opštine kao Bileća i Gacko, ili se to ticalo jedino
3 Ljubinja?

4 O: Imale su povremeno i druge opštine.

5 P: Ali kažete da nije bilo nikakvih komunikacija otprilike tokom šest
6 meseci. Da li je to isto važno za sva mesta ili se to ticalo jedino Ljubinja?

7 O: Samo za Ljubinje.

8 P: Hvala. Molim da se vratimo na ovaj izveštaj. Molim da vidimo drugu
9 stranicu prevoda na engleski. Na B/H/S-u takođe druga stranica. Izvinite. Treća
10 stranica.

11 U drugom pasusu stoji da su policijske stanice u Mostaru i Konjicu, da
12 nisu funkcionisale i da su svi milicajci stavljeni pod komandu jedinica Srpske
13 vojske. 15 aktivnih milicionara iz Stoca i 30 milicionara iz Ljubinja se nalaze
14 na frontu.

15 Datum ovog izveštaja, to je bilo između jula i avgusta. Da li je to bilo
16 tačno da ste imali 30 milicionara koji su bili na frontu?

17 O: Da.

18 P: Zatim, molim da pređemo na stranicu 7 na engleskom, a na B/H/S-u pri
19 vrhu stoji broj 4, to je ERN broj 0074-9771.

20 O: U redu.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Vidimo u trećem pasusu:

2 "Česti slučajevi nezakonitog obijanja stanova i useljavanja predstavlja
3 jedan od složenijih bezbednosnih problema." Da li je to bio problem koji ste Vi
4 imali u Ljubinju?

5 O: U Ljubinju nije bio problem. Vrlo je malo tu bilo stanova, ali ovde
6 se radi o nečem što treba pojasniti. To je vrijeme kad iz doline Neretve sa
7 područja Mostara, Stoca, Čapljine u rubne opštine sadašnje, mislim tadašnje
8 rubne opštine, pristiže veliki broj izbjeglica. Oni su protjera... srpske
9 nacionalnosti. Oni su protjerani sa područja Čapljine, Dubrava, Stoca, Mostara i
10 jednostavno oni traže kakav-takav smještaj. Ukoliko nalaze neki prazan stan, oni
11 to, mimo komisije koja je to pečatila, opštinske lokalne samouprave, provaljuju
12 u te stanove i to je to. To je bilo zanemarljivo u Ljubinju.

13 P: A kome su pripadali prazni stanovi u koje je provaljivano?

14 O: Pa uglavnom u ovim opštinama, ukoliko su se odselili, onaj... ili su
15 napustili te stanove pripadnici nesrpskog stanovništva, a bilo je slučajeva
16 ukoliko su Srbi, takvih je bilo dosta slučajeva, jednostavno pobjegli su ljudi
17 negdje u Srbiju, u inostranstvo, zaključali stan i provaljivali su i u te
18 stanove.

19 GĐA KORNER: [simultani prevod] U redu. Molim da pređemo na poslednju
20 stranicu, izvinite, pretposlednju stranicu na engleskom, na B/H/S-u je to
21 stranica 5, zapravo 0074-9773. Izvinite, ne poslednja stranica. Ako možemo da se
22 vratimo na pretposlednju stranicu na engleskom. U redu. Izvinite za ovo. To je

23

24

25

26

27

28

29

30

1 prethodna stranica. Ne, stranica pre toga. U dnu stoji 9/12 na engleskom. Da,
2 tako je.

3 P: Ovde stoji spisak različitih krivičnih izveštaja koji su poslali i
4 vidimo iz Vaše opštine, i to radi se o najmanjem, u poslednjem pasusu:

5 "Iz poznatih razloga zbog nefunkcionisanja sudskih organa na ovom
6 području, prijave nisu blagovremeno dostavljene, iako su većina predmeta
7 obrađena i kompletirana."

8 Koji je bio problem sa sudskim organima?

9 O: Rekao sam ranije, Trebinje je bilo pod jurisdikcijom Okružnog suda u
10 Mostaru. Znači, jedino je postojao Osnovni sud, tada se zvao Opštinski sud u
11 Trebinju, i on u to vrijeme nije radio jednostavno što je jedan dio tih sudija
12 čak bio mobilisan, nećete vjerovat', a što se tiče sudija koje ja poznam, znao
13 sam jednog čovjeka koji je bio mu...muslimanske nacionalnosti. On je odselio u
14 Zenicu i dan danas ga poznajem, Kurtović Sudo i mislim da je više bio problem,
15 znači tu je bilo svega dva, tri sudije prije rata i tako da nije odma'
16 uspostavljen sud dok nisu došle jedan broj sudija iz Mostara.

17 P: U redu. Žalim da pogledamo jedan primer izveštaja u kome ste Vi
18 učestvovali. Molim da se ovaj dokument usvoji po 65ter 47.

19 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se.
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 GĐA SEKRE TAR: [simultani prevod] To će biti broj P158.

2 GĐA KORNER: [simultani prevod] Molim da pređemo na razdelnik 22 i da
3 pogledamo na ekranu dokument po 65ter 10060.

4 P: Ovo je zapisnik sa jednog uviđaja, krivično delo je počinjeno 10.
5 maja 1992. godine. Ako pogledamo poslednju stranicu na B/H/S-u.

6 GĐA KORNER: [simultani prevod] Izvinite, moja greška. To je uviđaj sa
7 lica mesta. Izvinjavam se. Molim da pogledamo prvu stranicu na B/H/S-u. Da, tako
8 je. Da li je to prva stranica na B/H/S-u? Da, tako je. Da.

9 P: Ovo je upućeno Centru službe bezbednosti. Datum je 4. februar 1993.
10 godine, ali do prekršaja je došlo 10.5.1992. godine. Artiljerijom je oštećeno
11 pravoslavno groblje, da li je to tačno?

12 O: Da.

13 P: Možete li nam reći, pre svega, zašto je datum izveštaja koji ste Vi
14 poslali iz februara 1993. godine?

15 O: Pa ja se sad ne mogu sjetiti razloga. U potpisu sam ja, ja sam
16 potpisao ovu krivičnu prijavu. Da li je samo nefunkcionisanje, ali mogu
17 obrazložiti' da je od 10.4. skoro svaki dan na naseljeno mjesto Ljubinje padalo
18 po 20, 30 granata. Od tih granata su oštećivani svi objekti, i stambeni objekti
19 i društveni i vjerski i tako dalje. Ako bi u ratnim dejstvima za sve to radili

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 zapisnike o uviđaju i podnosili krivične prijave, ne znam. Vjerovatno, to je
2 ipak zona borbenih dejstava. A ovde pretpostavljam da se radi da je neko tražio
3 od nas zapisnik o uviđaju, od crkvenih ovih velikodostojnika, i da li smo
4 podnijeli krivičnu prijavu, a evo, čuli ste da sudovi nisu funkcionisali u
5 vrijeme kad je ovaj zapisnik sačinjen.

6 Mislim da nisam dao kvalitetno obrazloženje, ali je tako. Ne znam
7 jednostavno zbog čega je to tako.

8 P: Kada govorimo o uništavanju verskih objekata, da li je uništena jedna
9 džamija u gradu Ljubinjju?

10 O: Da.

11 P: Šta se tada dogodilo?

12 O: Pa, mislim da je u noćnim časovima podmetnuta neka eksplozivna
13 naprava.

14 P: Je li eksplodiralo?

15 O: Da, srušen veći dio. Kad kažem naprava, radi se o eksplozivu.

16 P: Možete li nam dati neku predstavu o tome kada se to dogodilo?

17 O: Pa mislim da se dogodilo negdje u... početkom juna. Ja mislim da to
18 ima evidentirano sve u stanici. Ne mogu tačno datum, ali mislim da je početak
19 šestog mjeseca.

20 P: Dakle, ovo uništavanje nije bilo posljedica granatiranja već je neko
21 podmetnuo eksploziv. Da li ste pronašli počinioca?

22 O: Ne.

23 P: Da li ste pokušali da nađete počinioca?

24 O: Da.

25

26

27

28

29

30

1 P: Ko je u to vreme posedovao eksploziv u vreme tog događaja?

2 O: Pa vojska, odnosno vod inženjerije.

3 P: Da li je također postojala katolička crkva u tom gradu?

4 O: Da.

5 P: Da li se toj crkvi nešto dogodilo tokom ovih događaja iz 1992.?

6 O: Ništa. Čak nije ni jedan pucanj u tu crkvu izvršen. Ostala je kakva
7 jest. Sad je još malo dograđena i renovirana.

8 P: Hvala Vam.

9 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, ovo nije bilo na našem spisku
10 po 65ter, ali molim da se uvrsti u spis jer je svedok o njemu govorio.

11 [Sudije većaju]

12 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Da, gospodine Zečeviću.

13 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Nemamo prigovor.

14 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se.

15 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokazni predmet P159.

16 GĐA KORNER: [simultani prevod]

17 P: U redu. Gospodine Krulj, želela bih da pređemo na sastanak kom ste
18 prisustvovali 11. jula 1992. godine.

19 GĐA KORNER: [simultani prevod] Molim da se prikaže dokument po 65ter
20 198.

21 P: To ćete pronaći posle razdelnika broj 9.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Naslov dokumenta je "Kraći osvrt na dosadašnji rad MUP-a i osnovni
2 pravci daljeg rada. (Sažetak sa sastanka rukovodnih radnika od 11. jula 1992.
3 godine)," i tu stoji - Ministarstvo za unutrašnje poslove.

4 Molim da pređemo na drugu stranicu na engleskom i na B/H/S-u.

5 Vaše ime se spominje kao osobe koja je bila prisutna. To vidimo pri dnu,
6 tri retka od dna pasusa.

7 O: Da.

8 P: Svi su bili na tom sastanku, gospodin Stanišić, gospodin Kljajić,
9 gospodin Škipina, gospodin Kusmuk, svi koje vidimo ovde.

10 Bilo je malo pripadnika načelnika SJB-a na tom sastanku, samo Vi i
11 gospodin Čokorilo, zar ne?

12 O: Da.

13 P: I gospodin Petar Mihajlović je također bio tu. Da li se sećate zbog
14 čega je od Vas zatraženo da prisustvujete ovom sastanku, odnosno ko je od Vas
15 tražio da prisustvujete?

16 O: Od mene je tražio da prisustvujem Krsto Savić. I pošto se radilo o
17 dosta ozbiljnom sastanku, trebalo je informisat' o stanju bezbjednosti, pa sam
18 ja uzeo da informišem o stanju policije, a Jovo Čokorilo da informiše o stanju
19 kriminaliteta. Ja mislim da je razlog mog pozivanja zato što sam, mogu slobodno
20 reći, bio stručan za ove oblasti jer sam prije rata dugo radio kao inspektor
21 policije, kontrolisao sam sve stanice policije od Konjica, Ruda, Mostara,
22 Trebinja, Neuma, na području čitave Hercegovine i, na kraju krajeva, to mi je

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bila struka. I onda sam ja govorio o bezbjednosnoj situaciji i vjerovatno je
2 Krsto izabrao mene, pošto su ostali načelnici tek se zaposlili bili na te
3 poslove i vjerovatno nisu ni baratali tom problematikom adekvatno.

4 P: U redu. Doći ćemo do toga šta ste Vi rekli. Ako na engleskom pređemo
5 na stranicu 5 od 29, a na B/H/S-u na treću, ne oprostite. To je 0324-1854 /u
6 engleskom transkriptu: "0324-1852"/. Da.

7 Stojan Župljanin je prvi govorio. Da li ste ga poznavali? Izvinite,
8 posle Miće Stanišića.

9 O: Nisam razumio pitanje.

10 P: Izvinite. Da li ste poznavali Stojana Župljanina pre ovog sastanka?

11 O: Ne.

12 P: On je imao jedan vrlo dug govor i želela bih da pogledate, molim Vas,
13 na engleskom je to pri dnu stranice 8, na B/H/S-u stranica 0324-1855, mislim.

14 Da li vidite pasus koji počinje sa "Vojska i Krizni štabovi", odnosno
15 "Ratna predsedništva"? Možete li to videti na B/H/S-u?

16 O: Vidim.

17 P: "...traže da se prikupi što više muslimanskog stanovništva i takve
18 nedefinisane logore ostavljaju organima za unutrašnje poslove."

19 U Vašoj opštini ili u nekoj za koju ste Vi znali sa sastanaka u
20 Trebinju, da li je traženo da se muslimansko stanovništvo prikupi?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ovde vidim da su to tražili vojska i krizni šta...štabovi. Ja mogu
2 reć' da na području moje opštine toga nije bilo. Niti je prikupljano ikakvo
3 stanovništvo niti je bilo ovoga. Čuo sam da je bilo to u Bileći, koliko je
4 trajalo, mislim da nije dugo, to što sam ja čuo. Na ovom našem području. A ovde
5 ovo prvi put vidim da je to traženo.

6 P: Ali bili ste prisutni na sastanku. Odnosno, da li ste dobili primerke
7 zapisnika?

8 O: Dobio je Centar bezbjednosti. Mislim da je to bilo kod Krste ovaj
9 primjerak i mislim da sam ga pročitao. Pa u redu, ali kažem, tad sam ovo vidio,
10 sa...saznao za takve stvari.

11 P: U redu. Dobro. Želim brzo kroz ovo da prođemo jer je jako dug
12 dokument.

13 Krsto Savić je uzeo reč i prikazao šta se događalo u Trebinju. Zatim je
14 Mićo Stanišić opet uzeo reč.

15 Molim da se ponovo vratimo na stranicu 14 na engleskom. Mislim da je to
16 stranica 12 na B/H/S-u.

17 GĐA KORNER: [simultani prevod] Molim vas, spustite malo stranicu na
18 engleskom. Hvala.

19 P: "Mićo Stanišić naglasio je da Vlada radi na novoj teritorijalnoj
20 jedinici, dakle Srpskoj republici, kako bi se izbjegli raniji oblici srpskih
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 autonomnih oblasti i regija."

2 Jeste li Vi znali za formiranje srpskih autonomnih regija?

3 O: Da.

4 P: Kažite nam koja je srpska autonomna oblast bila na Vašem području,
5 dakle u sastav koje ste Vi onda ušli?

6 O: To je Autonomna oblast Hercegovine, ili istočna Hercegovina. Kako se
7 zvala, vjerujte da nisam siguran.

8 P: Koliko se to Vas ticalo, da li je vođa Autonomne oblasti na tome
9 području imao kakvu ulogu?

10 O: Pa što se tiče policije, nije.

11 P: Dobro, hvala. Prijedimo sada na ono što je govorio gospodin Kusmuk,
12 17. stranica na engleskom, mislim da je 14. na B/H/S-u, ako sam u pravu.

13 Dakle ovako, gospodin Kusmuk je bio pomoćnik ministra za policijske
14 poslove i zadatke. On pod drugom crticom u svom govoru kaže:

15 "Određivanje tačnog broja policajaca koji će biti isključivo angažirani
16 na zadacima i iz djelokruga svoje nadležnosti pri određivanju broja rezervnih
17 policajaca za profesionalne poslove. Osim toga, treba odrediti posebne
18 policijske jedinice za rad iz nadležnosti MUP-a."

19 Kada pogledamo druge sastanke na kojima se razgovaralo o Specijalnoj
20 policiji do tada u julu 1992, možete li nam Vi reći jeste li Vi znali da je bilo
21 kakva Specijalna policija bila aktivna na području odgovornosti, odnosno
22 nadležnosti CSB-a Trebinje?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Tu je postojala jedna jedinica koja se zvala Specijalna policija. To
2 nije bilo uopšte u nadležnosti CSB-a, jer tad nije CSB bio ni formiran. I to je
3 formirala nekakva vlada te baš SAO Hercegovine. U njoj je donekle bilo nekih,
4 možda par - iz moje stanice nije niko bio - par aktivnih policajaca, a ostalo tu
5 je bilo i kriminalaca, i ne znam kakvih. Imali su maskirne uniforme i tako su se
6 zvali kao Specijalna jedinica. A ona nije imala nikakve veze sa Centrom službi
7 bezbjednosti. I baš ovde Kusmuk govori da treba da se formira onako kako je
8 prije rata bilo i kako je i dan danas, a to su posebne jedinice policije.
9 Posebne jedinice policije su tačno precizirano šta je njihova nadležnost u miru,
10 a šta u ratu.

11 P: Prvo, Vi ste kazali da CSB još nije bio fo... Oprostite.

12 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, postoje dva izraza koje
13 svedok koristi. Na srpskome jeziku, naime, radi se o izrazima koji su, kod kojih
14 postoji razlika u vezi sa jedinicama policije o kojima govori sada, te onoga o
15 čemu je govorio ranije. I jedan i drugi prevedeni su kao Specijalne jedinice
16 policije ili posebne jedinice policije. Ja to mogu riješiti za vrijeme unakrsnog
17 ispitivanja, ali htio bih Vas odmah sada o tome obavijestiti i moram Vam kazati
18 da s tim u vezi postoji problem. Ako mi dopustite, ja ću tako i učiniti. Hvala.

19 GĐA KORNER: [simultani prevod] Mislim da bismo to trebali riješiti odmah
20 sada.

21 P: Gospodine Krulj, Vi govorite o jednoj jedinici za koju kažete da ju
22 je formirala vlada SAO. Možete li nam kazati kako se ta jedinica zvala?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Specijalna jedinica, da li policije... policije vjerovatno.

2 P: Zatim ste govorili o jednoj drugoj jedinici koja je bila još od prije
3 rata, koju ste također nazvali Specijalnom jedinicom. Ali da li postoji neki
4 drugi naziv, neka druga riječ na srpskome jeziku umjesto specijalni?

5 O: Ne. Pokušat ću Vam objasniti vrlo kratko. Pokušat ću kratko. Ja sam
6 radio na ovim poslovima i prije rata u Zakonu, također i u vrijeme rata, posebne
7 jedinice policije čine pripadnici aktivnog i rezervnog sastava policije iz
8 stanica. To su uglavnom mlađi ljudi do 28 godina i u miru se koriste za
9 sprečavanje narušavanja javnog reda i mira u većem obimu, uništavanja
10 diverzantskih grupa, pomoć kod elementarnih nepogoda, a u ratu takve jedinice na
11 području stanice angažuju se za ratna dejstva na jednom području opštine.
12 Kasnijom organizacijom je ustanovljena takođe posebna jedinica na nivou Centra
13 bezbjednosti. Tom jedinicom rukovodi inspektor iz odelenja policije koji
14 profesionalno radi posao odbrambenih priprema i rukovodi tom jedinicom. Tu
15 jedinicu čine iz svake opštine, iz Ljubinja pet policajaca, primjera radi, iz
16 Nevesinja 20, zavisno od broja, iz Trebinja 30 i taj komandir, primjera radi,
17 ako je utakmica u Trebinju -

18 GĐA KORNER: [simultani prevod]

19 P: Trenutak, molim Vas. Prebrzo govorite, gospodine Krulj. Koliko
20 pripadnika je bilo iz svake općine?

21 O: Zavisno od broja policajaca. Kažem, iz neke opštine je bilo 5, iz
22 neke 10. Radilo se o sposobnim, psihofizički sposobnim policajcima koji su
23 obavljali složenije zadatke. I danas se te jedinice koriste kad su, primjera

24

25

26

27

28

29

30

1 radi fudbalske utakmice nekog visokog rizika, onda se skupi ta jedinica u
2 Trebinju, komanduje sa njom inspektor iz Centra i to nema veze sa specijalnom
3 policijom.

4 P: Dobro. Ja bih se sada htjela koncentrirati na ovo što ste Vi nazvali
5 Specijalnom policijom, ono što je formirala SAO?

6 O: Sa tom policijom mi nemamo nikakve veze. Mi smo dobili odred
7 Specijalne policije 1993. godine i to je bio na području Trebinja. Taj odred je
8 bio u sklopu brigade policije i mi nismo imali nikakve ingerencije nad njim,
9 nego Ministarstvo.

10 P: Da, da. Oprostite, ja ništa ne sporim za sada. Ja samo hoću nešto
11 više znati o toj jedinici. Ta jedinica, Vi ste rekli da je nju formirala SAO.
12 Tko je u Srpskoj autonomnoj oblasti bio taj koji je formirao tu jedinicu?

13 O: Ne znam vjerujte. Vlada.

14 P: Dobro. A znate li tko je bio na čelu vlade SAO Hercegovine?

15 O: Predsednik tamo SAO, Vučurević, a vlade ne znam, Bojović, kako se
16 zvao ne znam. Bojović, ne znam ime. Čini mi se.

17 P: Kazali ste da je ta jedinica oformljena od - samo malo da vidimo kako
18 je točno rečeno.

19 Da. Kazali ste da je bilo tamo par aktivnih policajaca, ali da su
20 ostatak jedinice zapravo bili kriminalci.

21 Kako ste Vi to znali?

22 O: Pa nisam rekao kriminalci, ali nekad sam rekao ljudi na ivici zakona.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 To su više bih rekao neke siledžije i tako dalje.

2 Ja kad bih vama pojasnio da smo mi koji smo radili ranije u Ministarstvu
3 unutrašnjih poslova, posle tih dešavanja mnoge te vlasti civilne nisu imale
4 povjerenja u Ministarstvo unutrašnjih poslova, jer su smatrali da smo mi
5 retrogradni ostatak nekog starog sistema. I tu je dolazilo do problema u
6 funkcionisanju - bez obzira koliko bili profesionalci ili ne.

7 P: Da, oprostite, ali kako ste Vi saznali za tu Specijalnu policiju za
8 koju kažete da su u njoj bila najmanje dva aktivna policajca?

9 O: Saznao sam svakim mojim dolaskom u Trebinje ili, normalno da se
10 razgovaralo o toj jedinici, da je postojala, da je išla negdje, pripomagala na
11 ratištu, na području Mostara, na području Dubrovnika, na jednom dijelu ratišta,
12 i to je ja što znam. A to se više razgovaralo, da tako kažem, u nekim krugovima
13 neformalnim u gradu. To formacijski nikakve veze nije bilo niti logističke ni
14 bilo kakve sa Ministarstvom unutrašnjih poslova. Niti je ko od mene tražio niti
15 sam ja tražio njihove usluge, a...

16 P: Ne, ali ako su bila dva aktivna policajca u njoj, kako ste Vi znali,
17 ako niste imali nikakvih veza s Ministarstvom unutarnjih poslova?

18 I molim Vas, gospodine Krulj, nemojte prebrzo govoriti zato što Vas
19 prevoditelji teško prate.

20 O: Mnogi su pripadnici policije napustili policiju tad. Neki su otišli u
21 vojsku, a neki su bili u toj jedinici. Ta jedinica nije nikome polagala račune u
22 Centru bezbjednosti. Ja mogu samo da kažem da sam čuo da je postojala.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: I to ne dugo.

2 P: Jeste li razgovarali o toj jedinici s Krstom Savićem da vidite je li
3 on imao kakve veze s njom i ako je, kakve?

4 O: Ne znam. Ja... razgovarali jesmo sigurno, ali ja se ne mogu sjetit'
5 sad. A kakve je on veze imao sa njom, da li je angažovana na nevesinjskom
6 ratištu, jedino to može bit veza. Znam da je bila na mostarskom jedan dio i na
7 dubrovačkom. O tome se razgovaralo.

8 P: Da. I na kraju, kazali ste da CSB još nije bio formiran. No u julu
9 1992. u Trebinju je bio CSB, zar ne?

10 O: Da.

11 P: Dobro. U redu, i onda na kraju, možemo li pogledati što ste Vi kazali
12 i gospodin Planojević. Vi ste govorili na stranici 18 od 29 na engleskom. Mislim
13 da ćete naći. Oprostite, bojim se da nisam obilježila.

14 Vidimo da govori gospodin Neđo prvi pa onda Vi.

15 O: Na stranici?

16 P: Njeguš. Da, oprostite, bojim se da nisam označila koja je. Možete li
17 nam kazati koja je stranica tako da nađemo gdje je to na ekranu. Vidim da se
18 spominje gospodin Njeguš.

19 O: 16.

20 P: 16, hvala Vam. Kada ste Vi govorili, gospodine Krulj, Vi ste - prema
21 onome što piše u zapisniku - govorili o opskrbi osoblja, odnosno popuni osobljem
22 i prema djelovanju paravojnih formacija. Možete li se Vi sjetiti što ste točno
23 govorili, odnosno kakvu ste Vi temu htjeli pokrenuti da se o njoj razgovara?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: To sam već rekao da smo u dogovoru, da sam ja pozvan da idem na
2 sastanak i tema je bila, evo kao što vidite, Centar bezbjednosti nije popunjen
3 bio ni 10%, 20% kadrovima. Stanice policije nisu bile popunjene takođe
4 kadrovski. Vrlo malo je bilo aktivnih policajaca. Znači to su oni ljudi koji
5 poznaju policijski posao. I vidimo ovde, drugi su govorili da trebamo primiti
6 policajce koji su izbjeglice sa područje Mostara, Čapljine, Stoca, na našem
7 području i znači, govorio sam o popuni kadrovima.

8 Što se tiče paravojnih formacija, takođe sam govorio, one nisu bile
9 prisutne na području naše opštine. Pokušali su neka grupa da lokalne neke opet
10 kažem, siledžije, ne mogu reć' kriminalce, angažuje u te takve jedinice, međutim
11 to sam ja spriječio. To se događalo na području Mostara, mislim da je bilo u
12 Nevesinju i neka mala grupica, to sam se sad podsjetio čitajući materijale ove,
13 na Berkovićima. To su jedinice nekakvih dobrovoljačkih grupa koje su stizale bez
14 ikakve komande i ikakvog reda. I njima je cilj bio jedan jedini, a to je
15 pljačka.

16 P: U redu. I kažete da ste bili u stanju spriječiti ih, zar ne?

17 O: U Ljubinju jesam.

18 P: Što se događalo u drugim općinama, na primjer u Bileći ili Gackom?

19 O: Pa vjerujte da ne znam te detalje.

20 P: Završiti ćemo s tim sastankom. Hvala Vam. O tome će govoriti i drugi
21 svjedoci, o drugim stvarima. Sada se može predložiti na usvajanje u dokazni

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 materijal. To je dokument 198 s popisa po pravilu 65ter.

2 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se i obilježava.

3 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] P160, časni Sude.

4 GĐA KORNER: [simultani prevod]

5 P: U redu. I sada vrlo kratko molim Vas, pogledajte dokument koji se

6 nalazi iza razdjelnika broj 10. to je 65ter broj 992, prva stranica na B/H/S-u,

7 druga stranica na engleskom.

8 To je izvještaj od 20.7.

9 GĐA KORNER: [simultani prevod] Drugu stranicu na engleskom, molim.

10 Hvala. Pri vrhu stranice, molim Vas. Ne. Oprostite. Ja se stvarno ispričavam.

11 Treća stranica na engleskom, moja greška, a druga na B/H/S-u.

12 P: Da, pri vrhu stranice. Zadnja rečenica u pasusu.

13 GĐA KORNER: [simultani prevod] Molim Vas, možete li nam vratiti Trebinje

14 na B/H/S-u, a ne Bijeljenu.

15 P: Piše: "Na političke prilike na području centra utiče sve veći broj

16 dezinformacija koje unose nemir i nespokojstvo među stanovništvo."

17 Znate li Vi na što se to odnosi?

18 O: Ja ne znam. Ovo nije službeno da policija ocjenjuje političke

19 prilike. I na šta je mislio, dezinformacije kojekakve su se pronosile. Da je

20 neko prodo teritoriju od političara, da su snage ove zauzele neko područje.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Vrlo je malo komunikacija, vrlo je malo sredstava informisanja.

2 Dezinformacije su širili oni koji su dezertirali iz vojske, vjerujte, ne
3 znam. Ne mogu ni pretpostaviti tada političke prilike.

4 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, za mojega klijenta, ono što
5 mi imamo na ekranu nije baš ono što je gospođa Korner tražila. Mislim da je ona
6 tražila Trebinje, a mi na monitoru vidimo da piše Bijeljina. Mi naravno možemo
7 pratiti, ali mislim da bi i optuženik trebao biti u stanju pratiti tekst.

8 GĐA KORNER: [simultani prevod] Trebalo bi biti. Ja mislim da to je
9 Trebinje, naime zadnji pasus ovaj kojega upravo sada gledamo, gdje bi trebalo
10 pisati ono što piše na engleskom.

11 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Ispričavam se.

12 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospođu Korner, možete li Vi također
13 pomoći malo sucima i objasniti nam o čemu se zapravo radi, kakav je ovo
14 dokument?

15 GĐA KORNER: [simultani prevod] A da. Ovo je... Vratimo se, molim Vas, na
16 prvu stranicu.

17 Ovo je još jedan dnevni izvještaj.

18 P: Je li tako?

19 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Čiji i kome je upućen?

20 GĐA KORNER: [simultani prevod]

21 P: Gospodine Krulj, možete li na Vi pomoći?

22 O: Ovde u rukopisu piše "Bilten dnevnih događaja broj 70" od 20.7.1992.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 godine. I napisan je po... Ali ovo mi ne liči na bilten. Jer bilten je dnevni.

2 P: Da. Naslov je "CSB romanijsko-birčanski".

3 O: Da.

4 P: A gdje je to bilo?

5 O: CSB romanijsko-birčanski je sa sjedištem u Sokocu, u Sarajevu.

6 P: Dobro. Je li to... Da. To je jedan od CSB-a koji je bio u
7 Hercegovini, zar ne?

8 O: Ne, to je CSB kod Sarajeva, to je kako je Centar službi bezbjednosti
9 Trebinje postojao za Istočnu Hercegovinu, to je već geografski okolina Sarajeva.

10 P: Da, u pravu ste. Jeste li Vi ovakav dokument ikada ranije vidjeli?

11 O: Ne.

12 P: Zapravo imamo nekoliko takvih dokumenata. Možete na brzinu pogledati
13 sljedeći dokument, 65ter broj 994. A da, još uvijek ga nismo dobili.

14 GĐA KORNER: [simultani prevod] Na engleskom molim.

15 P: Broj je 72 od 22.7. Zatim imamo i treći, broj 74 od 25.7.

16 Dakle, Vi ne znate tko je autor tih dokumenata. Odnosno gospodine Krulj,
17 nećemo mi puno vremena sada -

18 O: Ne znam.

19 P: U redu.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, ja za sada ne predlažem ove
2 dokumente na usvajanje u spis.

3 Pogledajmo zatim, molim Vas, izvještaj od 4. augusta. On se nalazi iza
4 14 razdjelnika za Vas, a to je 65ter dokument 324. 324. Hvala.

5 P: Ovo je izvještaj od 4.8.1992. upućen, jesam li u pravu, Ministarstvu
6 unutarnjih poslova u Sarajevu, a predmet je "Informacija o djelovanju takozvanih
7 para-vojnih formacija. Veza: Vaš akt. Strogo povjerljivo 17.7.1992. /u engleskom
8 transkriptu: "19.7.1992."/" Onda piše: "Načelnik centra Krsto Savić", na kraju
9 dokumenta. Ali kažite nam, da li je to zapravo dokument koji je potpisao i pečat
10 stavio gospodin Milorad Ćuk?

11 O: Da.

12 P: Pogledajmo na kratko sadržaj ovoga izvještaja, treća stranica od 10
13 na engleskom i treća stranica na B/H/S-u.

14 Ovaj izvještaj napisan je, odnosno tipkan je latinicom, je li tako?

15 O: Da.

16 P: Jesu li se u to vrijeme koristile i ćirilica i latinica?

17 O: Da.

18 P: U prvome pasusu ovoga izvještaja piše da na teritoriju općine
19 Ljubinje nema, odnosno nije bilo uopće dolazaka paravojnih formacija. Da li je
20 to tačno?

21 O: Da.

22 P: U sledećem pasusu, međutim, opisuju se druge grupe koje su izgleda
23 došle u druge opštine, šešeljevci, Beli orlovi, manje grupe arkanovaca i druge

24

25

26

27

28

29

30

1 samozvane grupe pod različitim nazivima. Prvo šešeljevci, da li su to Šešeljevi,
2 to su Šešeljevi ljudi. Ostavimo po strani da li ih je on organizovao, je li
3 tako?

4 O: Ja za ove nazive... ovo sam isto bio u toku normalno, bezbjednosne
5 situacije i u razgovorima. Nađe se jedna grupa, angažuju domaće kao što je ova
6 iz Berkovića, znači iz opštine Stolac, arkanovac, to je jedan klošar iz tog
7 mjesta, iz sela koji je okupio desetak ljudi iz Srbije i on je arkanovac. Tako
8 su davali sebi imena nekakva: šešeljevac, arkanovci, ono što je bilo aktuelno i
9 ako su čuli za takve. Padobranci, izviđači, paklena djeca. Kako još ima? Beli
10 orlovi i tako. Evo, piše ovde na trećoj strani.

11 P: Tako je. Ukoliko pogledate -

12 O: Samardžić.

13 P: Pomenuli ste incident u Berkovićima. Ako pogledate, molim Vas treću
14 stranicu na B/H/S-u i drugu stranicu, izvinite, stranicu 5 na engleskom.

15 Vidimo da pošto su počeli ratni sukobi na teritoriji opštine Stolac,
16 grupa od oko 20 pripadnika šešeljevaca su došli u Berkoviće.

17 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Izvinjavam se. Na stranici 49 red 13, ne
18 verujem da je svedok rekao da je ubijeno 30 ljudi. Mislim da je rekao nešto
19 drugo. Ako možete to da pojasnite sa svedokom.

20 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da.

21 P: Govorili ste o ljudima koji su sebe nazivali arkanovcima i rekli ste
22 da je jedna osoba iz tog sela, jedan beskućnik ubio 30 ljudi. Da li ste rekli 30
23 ili nešto drugo?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Nisam ništa slično rekao. Evo, na strani 3 imate: "Polovinom jula
2 mjeseca u Berkoviće je stigla grupa od pet, šest lica koji se predstavljaju kao
3 arkanovci, koje predvodi Samardžić Jovo, lice rodom sa ovog područja, a sa
4 stalnim mjestom boravka u Beogradu. Automatsko naoružanje je dobio od vojske i
5 hranu."

6 P: Samo momenat, molim Vas.

7 O: Ja nisam pominjao da je neko ubio nekog.

8 GĐA KORNER: [simultani prevod] U redu. Moramo da pogledamo stranicu 7 od
9 10 na engleskom. Ono što ste Vi sada čitali nije prikazano. Da. Incident koji je
10 tu opisan sa Jovom Samardžićem.

11 P: Naposletku, vezano za ovaj dokument, u pasusu gde se govori ponovo o
12 šešeljevcima u Bileći, oni su napadali ono što je pripadalo Muslimanima i
13 pljačkali.

14 Da li na sastancima kojima ste prisustvovali, načelnici CSB-a, da li ste
15 čuli za to?

16 O: Pa jesam. To piše i ovde u ovom pasusu.

17 P: Hvala Vam mnogo. To je sve što sam htela da Vas pitam vezano uz ovaj
18 dokument.

19 GĐA KORNER: [simultani prevod] Molim da se on uvrsti u spis.

20 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se.

21 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti P161.

22 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospođo Korner, vreme je za pauzu. Ali
23 pre nego što napravimo pauzu što se tiče pitanja koje ste jutros pokrenuli,

24

25

26

27

28

29

30

1 postoji jedan broj koraka koji mi predlažemo da budu poštovani.

2 U pripremi svedoka tužilac je trebalo da postavi pitanje svedoku ST-111
3 da li zna da za neke dokumente, da ne može da svedoči na tu temu i u tom slučaju
4 ti dokumenti ne bi mogli da budu uvršteni *prima facie*. Kako bi se pomoglo
5 sekretaru, Tužilaštvo će dostaviti jedan primerak Odbrani i Sudskom veću, jedan
6 spisak dokumenata o kome svedok može da svedoči. Na početku iskaza svedoka
7 koristiće jedan ili dva primera iz svake od ovih kategorija dokumenata kao što
8 ste ih identifikovali. Tužilaštvo će objasniti njihovu relevantnost za konkretan
9 slučaj. U skladu sa tim, Sudsko veće će zatim obeležiti za identifikaciju
10 dokumenta o kojima svedok može da svedoči i zatim će se sastaviti jedan spisak
11 sa relevantnim brojevima za identifikaciju i zatim će Veće odlučiti o tome da li
12 će se uvrstiti dokument nakon okončanja unakrsnog ispitivanja.

13 Kao što sam rekao, tu je u pitanju više koraka.

14 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, žao mi je. Mislim da nisam
15 bila jasna. Za svaki od ovih dokumenata već je dostavljena jedna elektronska
16 lista Veću i Odbrani prošlog četvrtka i svedok može da govori o tim dokumentima.

17 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Aha. To je učinjeno. Dakle svih 100
18 dokumenata spadaju u tu kategoriju.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 GĐA KORNER: [simultani prevod] Mislím da se radi o 108 ili kojem već
2 broju, ali ja ću dati pripremu gospodinu Đeriću. Ja ću njega prosto pitati da li
3 je u mogućnosti da identifikuje dokumenta. Ukoliko se pojavi da... dakle pitaću
4 ga o svakom od ovih dokumenata. O tome se radi. Ono što mi pitamo jeste da li
5 možemo sve njih da uvrstimo unapred, svi se nalaze na listi 65ter. Oni su
6 uzorci, na primer, zapisnika sa skupštine.

7 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospođo Korner, Veće se slaže sa time da
8 se pojednostavi način uvrštavanja dokaza, međutim mi smo zabrinuti zbog dve
9 stvari. Jedna je ta što se tiče pripreme svedoka i Tužilaštva. Tu se radi o
10 relevantnosti dokumenta i zato Veće predlaže jedne nasumične primere iz
11 različitih kategorija kako bi nam se pokazalo način na koji su oni relevantni.
12 To je prvi korak. Drugi korak je taj da još uvek treba da čujemo da li Odbrana
13 ima dakle - kako će dokumenti proći u unakrsnom ispitivanju. Tu su dva koraka.
14 Imamo prvo označavanje za identifikaciju, ali će dobiti kompletne brojeve
15 dokaznih predmeta na kraju unakrsnog ispitivanja.

16 Dakle, mislim da smo malo zakomplikovali stvari.

17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da. Ja pitam konkretno da li ja mogu da
2 ih unapred obeležim. Časni Sude, mogu da Vas uverim da... Gospodin Đerić je bio
3 predsednik vlade. Teško da se radi o nerelevantnim dokumentima i oni su na listi
4 po 64 /u engleskom transkriptu: "64ter"/. Ali čula sam da je gospodin Zečević
5 juče rekao... ne, prošlog četvrtka, da je Skupština bosanskih Srba imala... dala
6 demokratski izraz narodnog mišljenja, ali to se ovde ne nalazi. On može to da
7 tvrdi, međutim naša teza je da se radi o vrlo relevantnim dokumentima koji
8 ukazuju na udruženi zločinački poduhvat.

9 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospođu Korner, mogu li predložiti da
10 još jednom pogledate transkript naše odluke i da vidite da to nije tako
11 bezazleno kao što je možda bio Vaš prvi utisak.

12 GĐA KORNER: [simultani prevod] Naravno, časni Sude.

13 [Sudije većaju]

14 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Jeste li čuli što je sada rekao sudija
15 Harhoff? Ovo će se ticati budućih situacija. Želimo da se uverimo da su svi
16 razumeli i da shvataju kako ćemo od sata postupati.

17 SUĐSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim, ustanite.

18 [Svedok se povlači]

19 ... Početak pauze u 12.14h

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ... Sednica nastavljena u 12.37h

2 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim, ustanite.

3 Izvolite sestiti.

4 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Zečević.

5 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, pre nego što svedok uđe, ako
6 mogu da zatražim za Vaše uputstvo vezano za ono što ste rekli pre same pauze.
7 Govoriću na srpskom da bih bio vrlo precizan.

8 [na B/H/S-u] Časni Sude, Odbrana ima određenu zabrinutost u vezi,
9 ovaj... instrukcije koju smo malopre čuli. Naime, ako smo dobro shvatili Vašu
10 instrukciju, to bi u praktičnom smislu značilo da će dokazi Tužilaštva biti
11 markirani za identifikaciju, a prihvaćeni u dokaze samo nakon što se završi
12 unakrsno ispitivanje. Time... Znači na bazi rezultata unakrsnom ispitivanja.
13 Time se u stvari prebacuje određena obaveza na Odbranu da kroz svaki od tih
14 dokumenata koje Tužilaštvo uvodi na taj ubrzani način, mi bismo morali sa
15 svedokom da prođemo kroz svaki od tih dokumenata i da naše unakrsno ispitivanje
16 vodimo na taj način, da bismo sprečili eventualno uvođenje tog dokumenta u
17 dokaze. U tom slučaju Odbrani će za Đerića otprilike trebati 12 dana, po broju
18 dokumenata, ako ne možda i dve nedelje.

19 To je jedan aspekt. Sa druge strane, drugi aspekt toga je da na određeni
20 način se i, ovaj... obaveza, odnosno teret dokazivanja faktički prebacuje na
21 Odbranu, koliko mi ovako na brzinu smo mogli da zaključimo.

22 Mi bi eventualno imali nekakve predloge u tom smislu kako da to

23

24

25

26

27

28

29

30

1 razrešimo, ali nismo imali vremena da se Odbrana iskonsultuje i nešto smo malo
2 razgovarali sa našim kolegama iz Tužilaštva. Ali zaista, voleli bi da dobijemo
3 jasan stav Sudskog veća oko toga, zato što nam je to veoma komplikovana
4 situacija, drugo zahteva vreme.

5 Treće, naravno, celo suđenje bi u tom smislu moralo da bude, bojim se,
6 ovaj... drugačije koncipirano u odnosu na vreme koje je potrebno za izvođenje
7 dokaza, odnosno za izvođenje tužiočevog slučaja i za unakrsno ispitivanje
8 Odbrane.

9 Hvala Vam.

10 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Zečeviću, svrha ovoga je da se
11 uštedi vreme, jer postoji relativno veliki broj dokumenata kojima ćemo se
12 baviti. Time što se Tužilaštvu dozvoljava da predoči dokumente u kompletu... Pa
13 ako se Tužilaštvu to ne omogući, čini mi se da bi svedoka trebalo testirati po
14 pitanju svakog dokumenta, a to bi bilo mnogo složenije, mnogo teže, a da ne
15 govorimo o teretu dokazivanja.

16 Odluka Sudskog veća da se svi dokumenti obeleže za identifikaciju ne
17 pomera taj teret dokazivanja na Odbranu. Sve što time čini jeste da omogućava
18 Odbrani da u određenim slučajevima, jer setićete se prvog dela odluke, odlučeno
19 je da bez ispitivanja dokumenata pojedinačno Tužilaštvo može da predoči uopšteno

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 relevantnost triju kompleta dokumenata. Odbrana bi tako imala mogućnost da
2 pokaže da li dokumenta na kraju treba uvrstiti u spis, da li Veće treba da ih
3 razmotri. Ali vraćam se na načelo kojim se vodimo, a to je da se efikasno vodi
4 ovaj postupak pošto postoji veliki broj dokumenata.

5 Verujem da sam sada malo manje nejasan u poređenju sa malopre.

6 G. ZEČEVIĆ: Meni je prilično jasno koji je stav Sudskog veća. I verujete,
7 koliko sam uspeo da razgovaram sa koleginicom iz Tužilaštva, interes Odbrane je
8 potpuno identičan. Svi mi ovde imamo zajednički interes. Mi hoćemo efikasno da
9 se ovo suđenje odvija. Ništa to nije sporno.

10 Ono što je činjenica je da mi imamo zaista ogromnu količinu dokumenata.
11 Ogromnu količinu dokumenata na koju se oslanja Tužilaštvo i ogromnu količinu
12 dokumenata na koju se oslanja Odbrana. U ovoj specifičnoj situaciji Tužilaštvo
13 je objasnilo da oni žele ovim dokumentima da dokažu, znači selekcijom tih
14 dokumenata da dokažu postojanje zajedničkog zločinačkog udruženja što je jedna
15 od ključnih stvari u ovom slučaju.

16 Sa druge strane, ako je u pitanju selekcija, oni će selektovati
17 dokumente koji odgovaraju njihovoj tezi, njihovoj teoriji ovog slučaja. Sa druge
18 strane, Odbrana će onda u tom slučaju biti prinuđena da uvede ostale dokumente
19 koji podržavaju našu teoriju slučaja. Na bazi - mislim to je suština sistema

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 koji se primenjuje u ovom Tribunalu - i mi ćemo sada doći zaista u situaciju da
2 će Odbrani biti potrebno ogromno vreme za unakrsno ispitivanje svedoka koji
3 govore o ovakvim činjenicama. Mislim da sada imamo dva ove nedelje koji dolaze.

4 Zbog toga ja nisam siguran da je ova instrukcija najbolji način da
5 postignemo ovo što svi zajedno želimo. I sa tog razloga mislim da bi trebalo još
6 malo razmisliti, eventualno čuti, ovaj... strane kada budemo malo pripremljeniji
7 i mi i Tužilaštvo, da vidimo koji bi eventualno modusi bili da obezbedimo ono
8 što mi hoćemo i što nam na kraju krajeva pripada, a sa druge strane da imamo
9 jedno efikasno suđenje.

10 Ja se nadam da me Sudsko veće razume. Hvala.

11 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospodine Zečeviću, malo sam
12 iznenađen ovim Vašim prigovorom. Priroda izvođenja dokaza pred ovim Međunarodnim
13 sudom ne razlikuje se od načina na koji se dokazi izvode na drugim sudovima.
14 Podrazumeva se da Tužilaštvo izvodi svoje dokaze, a da Odbrana izvode svoje.
15 Takva je priroda ovog suđenja.

16 Što se tiče ovih dokaznih predmeta, i tu Veće predlaže isto ono što važi
17 i za svaki drugi dokazni predmet. Mi svakako nećemo uvrstiti u spis ništa a da
18 prethodno nismo Odbrani pružili mogućnost da to opovrgne. I zato kažemo da

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 gospođa Korner može da donese čitav niz dokumenata, 108 dokumenata, i mi ćemo ih
2 obeležiti za identifikaciju i ukoliko Odbrana želi da ih ospori ona to može da
3 učini i zatim po okončanju unakrsnog ispitivanja odlučićemo da li ti osporavani
4 dokumenti treba takođe da budu uvršteni u spis. U protivnom ćemo dopustiti da
5 budu uvršteni, osim ukoliko Vi ne želite da predočite nešto čime biste osporili
6 ova dokumenta. Dakle, to je onda Vaša obaveza u tom datom momentu. Ali ja ne
7 mislim da treba sada proći svaki od 108 dokumenata. Pogledali smo ta dokumenta i
8 većina njih se čini da su zvanični dokumenti iz različitih institucija iz tog
9 vremena, da su to zapisnici i tako dalje, i teško je osporavati njihovo
10 postojanje. Dakle, morate da prihvatite činjenicu da će oni biti usvojeni, osim
11 ukoliko za neke od njih možete da dokažete da oni ne treba da budu uvršteni u
12 spis jer su neautorizovani ili iz nekog drugog razloga koji se tiče njihove
13 autentičnosti. Tada ćemo Vam pružiti mogućnost da osporite njihovu autentičnost,
14 istinitost, osnovanost i ukoliko to možete da uradite, mi ih nećemo uvrstiti. U
15 suprotnom hoćemo.

16 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Gospodine Zečeviću, da li Vi sada
17 kažete da je ovo previše buke ni oko čega?

18 Da li već sada znate da, ako prođemo sva ta dokumenta sa ovim svedokom,
19 da Vi nećete prigovoriti na usvajanje ni jednog od ovih dokumenata putem ovog

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 svedoka? Možda već znate, kao što tužilac kaže, očigledno je da svedok zna za
2 sva ta dokumenta i ako ih sve prođemo oni će biti uvršteni bez ikakvih problema.
3 Ako znate da je tako onda možda imamo ovu raspravu bez razloga.

4 G. ZEČEVIĆ: Časni Sude, ovde izgleda da nisam dobro shvaćen. Naime, ja
5 sam razumeo odluku Sudskog veća i šta je uvaženi predsedavajući sudija govorio o
6 instrukciji, da ćemo na bazi slučajnog uzorka, par dokumenata, prihvatiti celu
7 kategoriju dokumenata, da kažemo 50 dokumenata, različitih sednica, znači ti
8 dokumenti...

9 E sad, ja se izvinjavam, vidim da me Sudsko veće -

10 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Ako mogu da Vas prekinem. Možda nisam do
11 kraja objasnio. Pitanje nasumičnih uzoraka je dakle, Tužilaštvo nam *prima facie*
12 pokazuje relevantnost, a ono što je rekao sudija Delvoie u suštini se tiče toga
13 da je priroda dokumenata takva da smo već zapravo prevazišli tu fazu zato što bi
14 svi ovi dokumenti bili dostavljeni Odbrani u okviru predpretnesne faze.

15 Vi bi trebalo već da znate o kakvim se dokumentima radi. Dakle, Vi se
16 onda ograničavate na to da osporavate ono što Tužilaštvo izabere da upotrebi.
17 Unakrsno ispitivanje onda sledi i Vi imate u tom slučaju 108 dokumenata na
18 kojima se oni zasnivaju.

19 G. ZEČEVIĆ: Upravo to i jeste problem, časni Sude.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Znači, mi ćemo... Ja sam Vas dobro shvatio, mi smo se potpuno dobro
2 shvatili.

3 Ovi će dokumenti biti markirani za identifikaciju, i na bazi i nakon
4 završetka unakrsnog ispitivanja, Sudsko veće će odlučiti koji će postati dokazi,
5 a koji neće. Što znači da Odbrana naravno nije vezana samo za dokumente koje će
6 prezentirati Tužilaštvo, nego za svih 108 dokumenata. E sada, ovo nije, ovi
7 dokumenti, ovde se ne radi o dokumentima gde se osporava autentičnost, validnost
8 tih dokumenata. Radi se o dokumentima Predsedništva, radi se o dokumentima
9 Vlade, radi se o dokumentima Skupštine.

10 Ono što je problem ovde je zaključak, selekcija tih dokumenata koju radi
11 Tužilaštvo. Jer selekcijom tih dokumenata oni, po našem mišljenju, žele da uvere
12 Veće u jedan... da dovedu Veće u jedan pogrešan zaključak, znači, sa našeg
13 aspekta, pogrešan zaključak. Da bismo mi to sprečili mi onda moramo, mi ćemo
14 biti prinuđeni, da onda osporavamo svaki od tih dokumenata da bi dokazali da je
15 naša teorija jača i da ti dokumenti u stvari ne pokazuju postojanje zajedničkog
16 zločinačkog udruženja nego neku drugu stvar što je naša teza.

17 Ja se zbog toga bojim da će nas to dovesti u situaciju da će Odbrani
18 biti potrebno ogromno vreme za unakrsno ispitivanje svedoka u ovakvim
19 situacijama.

20 Ja se slažem sa sudijom Harhoffom, nije ovo ništa nešto novo niti da je,
21 da ne postoji u našim domaćim jurisdikcijama. Ono što je specifično pred ovim

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Tribunalom je ogromna količina dokumenata, znate. Ovde mi imamo dokumente koji
2 su od četiri različita državna organa u okviru skoro godinu dana vremena. To je
3 ogromni materijal. I tu se stvara problem. Stvara se problem, ne zbog načina
4 uvođenja, ne zbog karaktera odvijanja sudskog procesa nego zbog same činjenice
5 da je enormno velika količina tih dokumenata.

6 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Kako bih Vas dobro razumeo, dopustite
7 da Vam postavim dva pitanja. Prvo pitanje je, da li bi Vam više odgovaralo da mi
8 prihvatimo, da Sudsko veće prihvati sva ta dokumenta kao dokazne predmete pre
9 unakrsnog ispitivanja?

10 Drugo pitanje je, po Vašem mišljenju, da li je jedina alternativa koju
11 mi imamo ta da provedemo 12 dana zasjedanja sa svedokom i razgovaramo o svakom
12 od ovih dokumenata, rekli ste 12 dana, da li je to po Vama jedina alternativa,
13 jedini dobar način da se to učini?

14 G. ZEČEVIĆ: [na B/H/S-u] Apsolutno ne, časni Sude. Apsolutno ne. Ja
15 pokušavam samo da Sudskom veću skrenem pažnju na moguće reperkusije Vaše
16 instrukcije. Znači, moguća reperkusija vaše instrukcije može ovo da bude.
17 Apsolutno niti smatram to alternativom niti smatram dobrom alternativom, jer
18 ćemo onda sedeti četiri godine u ovom suđenju, a ne u vreme koje imamo.

19 Što se tiče, sasvim je jasno da nama više odgovara da su ti dokumenti
20 markirani za identifikaciju, pa usvojeni nakon našeg unakrsnog ispitivanja. To
21 je nesporno. Ono što ja hoću, što sam ja želeo da postignem ovim mojim
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ustajanjem i prezentacijom je da Sudskom veću skrenem pažnju da ovo može da
2 proizvede određene negativne efekte i da predlažem da sednemo mi sa tužiocem, da
3 eventualno vidimo nekakav drugi modus alternativni, kojim bi se postiglo ovo što
4 Sudsko veće želi, što mi svi želimo, a da to ne bude u ovakvoj situaciji koja bi
5 ugrožavala interese Odbrane. Hvala.

6 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, ako mogu na ovo da dodam. Vi
7 ste dali obrazloženje uz odluku. Problem ovde nije toliko kvantitet ili broj
8 dokumenata, čujem šta kaže sudija Harhoff, problem su rokovi koji su u ovom
9 suđenju dati. U ranijim suđenjima mi nismo imali ove rokove i prolazili smo kroz
10 svaki dokument.

11 Nije moguće da svi dokumenti na ovom spisku, ja sam prilično sigurna,
12 svi zapisnici sa sastanaka SNB-a, sva ta dokumenta su već korištena u drugim
13 suđenjima rukovodiocima bosanskih Srba. Dakle, radi se o potpunom gubitku
14 vremena ukoliko prolazimo kroz svaki dokument da bismo videli da li je
15 relevantan i prihvatljiv. Oni su očito relevantni i očito prihvatljivi.

16 Ono na što želimo da se koncentrišemo sa gospodinom Đerićem su dokumenti
17 koji ne spadaju u te tri kategorije. Na ta dokumenta mi treba da se
18 koncentrišemo, a kao što ste pročitali u njegovoj izjavi u suđenju *Krajišnik*,
19 videćete da ima komplikacija zbog toga što on jedno kaže na jednoj strani, a

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 drugo na drugoj.

2 Ukoliko su sva dokumenta usvojena, tada gospodin Zečević može svedoku u
3 unakrsnom ispitivanju predočiti druga dokumenta i to bi uštedelo mnogo vremena.
4 Druga alternativa je da se mi slažemo, Odbrana i Tužilaštvo, da su ovi dokumenti
5 svi relevantni i da ih treba usvojiti u spis. Znam da bi sudac Harhoff želio da
6 se ne pojavljuju nikakvi dokumenti, ali ovo je predmet koji se zasniva na
7 dokumentima.

8 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospođo Korner, ja nisam to ni u
9 jednome trenutku kazao. Ja nisam rekao da ne želim da se ni jedan dokument
10 predoči tijekom ovoga suđenja. No stav Vijeća je jasan. Mi smo donijeli odluku
11 temeljem koje na osnovi preliminarnog gledišta, tih 108 dokumenata se nama čine
12 prihvatljivima. E sada, da li bi Obrana trebala biti u mogućnosti izbaciti neke
13 od tih dokumenata zbog problema u vezi sa autentičnošću, ako da - oni to mogu
14 napraviti, mogu pokušati. Mi smo zato te dokumente obilježili brojevima za
15 identifikaciju i onda Obrana može tokom unakrsnog ispitivanja pokazati da ti
16 dokumenti neki nisu autentični ili pak da imaju nekakve druge formalne
17 nedostatke koji idu u prilog tome da ih se ne bi trebalo prihvatiti kao dokazni
18 materijal.

19 A sada Vama, gospodine Zečeviću, bih kazao da ukoliko dokumenti koje je
20 odabrao tužitelj stvarno pokazuju da je postojao udruženi zločinački pothvat, a
21 ako Vi imate neke druge dokumente koji pokazuju da takav udruženi zločinački
22 pothvat nije postojao, onda je narav ovoga postupka da tužitelj je uistinu taj
23 od kojeg se zahtjeva da predoči dokumente koji dokazuju postojanje pothvata, a
24 od Vas se isto tako traži da predočite dokumente koji tome proturiječe. Ja ne
25 vidim da Vi nužno morate osporavati baš svaki od 108 dokumenata da biste

26

27

28

29

30

1 dokazali svoj stav i svoja gledišta. Meni se naime čini da biste vi zapravo onda
2 trebali pokazati dokumente koji nam pokazuju suprotno. Znači, *prima facie*
3 određenje, odnosno odluka u pogledu tih 108 dokumenata kažu da se mi slažemo da
4 ti dokumenti jesu pouzdani i da su relevantni, ali da dopuštamo mogućnost da
5 neki od njih nisu prihvatljivi zbog formalnih razloga. A Vi to možete riješiti
6 ukoliko imate razloga za takva uvjerenja. No, inače ako Vi ovome svjedoku želite
7 predočiti dokumente koji pokazuju da udruženi zločinački pothvat nije ni
8 postojao, onda biste to trebali i učiniti.

9 [Sudije većaju]

10 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Mislím da sam saslušao stavove i
11 jedne i druge strane, te vidim da biste vi vrlo rado, dakle tužitelj i Obrana,
12 došli do nekakvog dogovora s tim u vezi. Ako biste se vi mogli dogovoriti do
13 sutra i ako taj dogovor bude nešto što svi tražimo, dakle, ne da potrošimo 12
14 sudskih dana na te dokumente, onda je stvar u redu. Ako se ne možete dogovoriti,
15 onda mi moramo nastaviti s radom, a odluka stoji. Da li je to dobar način da se
16 tako postupa?

17 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, nastojaćemo se vidjeti
18 popodne pa ćemo to pokušati razriješiti.

19 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Hvala.

20 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodo Korner, u ovih 40 minuta do
21 kraja podsjetio bih Vas da od tih 40 minuta Vi imate još 30 minuta za
22 ispitivanje svjedoka, kako ste naveli da će to trajati dva sata i 30 minuta.

23 Druga stvar koju bih htio najaviti sada je zapravo proceduralna stvar i
24 to zbog razloga koji su izvan moći ovoga Vijeća. Kada završimo danas u 13.45h
25 nastaviti ćemo u ovoj sudnici u 14.15h sutra popodne, a ne u 09.00h ujutro.

26

27

28

29

30

1 Hvala.

2 Molim Vas, dovedite svjedoka ponovno u sudnicu.

3 GĐA KORNER: [simultani prevod] A da li mi ostatak tjedna radimo onda
4 ujutro?

5 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Koliko znam, da. Eto, dogodilo se tako
6 kako se dogodilo. Ja stvarno rješavam stvari dan po dan.

7 [Svedok je pristupio svedočenju]

8 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, zbog vremenskih ograničenja
9 ja ću velikom brzinom prijeći sljedeći komplet dokumenata, pa ću tražiti da se
10 identificiraju određeni elementi u njima kako bi se mogli prihvatiti u spis.

11 P: Gospodine Krulj, bojim se da nemamo puno vremena i jako mi je žao što
12 ste morali čekati.

13 GĐA KORNER: [simultani prevod] Moliti ću dakle - i brzina prikazivanja
14 dokumenata na monitoru će nam pomoći - dokument broj 65ter 302.

15 P: Vi ćete ga naći iza 16-og razdjelnika, gospodine Krulj.

16 O: Okej.

17 P: Ovo je izvještaj CSB-a Trebinje, naslov mu je "Procjena političko-
18 bezbjednosne situacije na području CSB-a Trebinje."

19 Nemojte nam pokazivati sada tu stranicu na ekranu. Zadnja stranica
20 pokazuje datum 19.8.1992.

21 GĐA KORNER: [simultani prevod] Molim Vas, pokažite nam drugu stranicu na
22 engleskom. Nažalost, na B/H/S-u ima ove smiješne stranice sa pečatom gospodina
23 O'Donnella.

24 P: Ja bih htjela naći onaj paragraf koji počinje riječima "Aktivnosti na
25 razoružavanju". Da. To je treća stranica na B/H/S-u, drugi odlomak na toj

26

27

28

29

30

1 stranici.

2 "Aktivnosti na razoružavanju ekstremnih Muslimana nastavljaju se u
3 drugim općinama. Rezultat ovih aktivnosti je masovno iseljavanje iz Gackog,
4 Nevesinja, Bileće, Ljubinja i djelomice iz Trebinja."

5 Dakle, za sada da pustimo po strani ovo da li su to bila razoružavanja
6 ekstremnih Muslimana, kažite nam da li je tačno da je došlo do masovnog
7 iseljavanja Muslimana iz ovih općina?

8 O: Pa jeste. Ne znam koliko je iz Ljubinja masovno. Rekao sam već da je
9 to... da su civilne vlasti dogovorile, da u Ljubinju nije ni jedna žrtva bila,
10 da su dogovorile sa pripadnicima muslimanskog naroda da oni žele da idu u Mostar
11 ili u Crnu Goru i dio je otišao. Popisali su imovinu, primjera radi, traktore,
12 sve predali komšijama ili je bilo pod nadležnosti komisije nadležne, koje im je
13 vraćeno posle rata.

14 P: Dobro, to je u Vašoj općini Ljubinje. A što je bilo u drugim
15 općinama? Je li došlo do masovnog iseljavanja iz Gackog, Nevesinja i Bileće?

16 O: Jeste.

17 GĐA KORNER: [simultani prevod] Hvala. Časni Sude, ja bih zamolila da se
18 ovaj dokument usvoji u spis.

19 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se.

20 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] P162, časni Sude.

21 GĐA KORNER: [simultani prevod]

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Zatim, molim Vas pogledajte 65ter dokument broj 225. On se nalazi pod
2 razdjelnikom 17 u Vašem registratoru, gospodine Krulj.

3 Ovo je dokument koji je rezime s radnog sastanka rukovodnih radnika MUP-
4 a održanog 20.8.1992. u Trebinju.

5 Pogledajmo, molim Vas, drugu stranicu. Možemo vidjeti da su na ovome
6 sastanku bili opet, dakle, najvažniji ljudi, Mićo Stanišić, gospodin Kljajić i
7 tako dalje, gospodin Ćuk, pri dnu stranice vidimo da je došao iz Trebinja i
8 mislim da ste i Vi bili prisutni na ovom sastanku, zar ne...

9 O: Da.

10 P: ...od načelnika SJB-a? Je li tako?

11 O: Da.

12 P: Molim Vas šestu stranicu na engleskom i četvrtu na B/H/S-u, pasus
13 koji počinje riječima "Imajući u vidu situaciju na terenu."

14 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ne. 161, četvrta stranica, ne treća.
15 Odnosno ERN broj završava znamenkama 161. Oprostite, dakle na engleskom je to
16 šesta stranica. O da. Oprostite, da.

17 P: Dakle, vidite li odlomak koji počinje riječima: "S obzirom na
18 situaciju na terenu i blagovremeno djelovanje, smatra...", pretpostavljam da
19 bismo trebali kazati da ovdje govori gospodin Savić.

20 O: Da.

21 P: "...da je neophodno prisustvo specijalne jedinice milicije u sjedištu
22 CSB Trebinja."

23 O: Da.

24 P: Dakle, izgleda da do osmoga mjeseca nije bilo brigade specijalne
25 policije, odnosno da ona u Trebinju još nije bila formirana, je li tako?

26 O: Da.

27

28

29

30

1 P: Dobro. Bojim se da nemam dovoljno vremena. O da, još jedan pasus. To
2 je na jedanaestoj stranici na engleskom, a... Moja greška, oprostite.

3 Dakle pokažite nam, molim Vas, samo na engleskom, pri dnu stranice.

4 Ja nisam sigurna gdje je to na B/H/S-u, ali nažalost nemam vremena da se
5 to sada pronade i jako mi je žao što gospodin Stanišić neće moći vidjeti, ali na
6 engleskom piše ovako:

7 "Nakon što je ministar objasnio razloge iza naredbe da se, odnosno
8 naređenja, da se raspuste sve specijalne jedinice u CSB-ima i SJB-ima, objasnio
9 je načela daljnjeg angažmana Specijalne jedinice odreda policije MUP-a. Pitanje
10 je dalje objasnio komandant odreda, Milenko Karišik."

11 Jeste li Vi znali, dakle gospodin Karišik je bio na tom sastanku, jeste
12 li Vi njega poznavali od ranije?

13 O: Pa malo. Dok sam radio u Mostaru, u Sarajevu sam se susretao u
14 Ministarstvu unutrašnjih poslova sa njim, jednom ili dva puta.

15 P: Dobro. Što ste Vi smatrali, što ste Vi znali što će se događati sa
16 specijalnim tim policijskom jedinicama koje su bile u CSB-ima i stanicama javne
17 bezbjednosti?

18 O: Ja nisam nikad naziv'o to specijalne jedinice, posebne jedinice
19 policije, ali ovo je bilo angažovanje potrebno od strane brigade za to, upravo
20 zbog paravojnih formacija i nereda koji je bio u dijelu opština u Istočnoj
21 Hercegovini, a nije bio formiran odred brigade policije za regiju Hercegovine.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li je na tome sastanku dato ikakvo objašnjenje zbog čega bi
2 trebala postojati jedna jedinstvena specijalna ili posebna policija umjesto više
3 različitih grupa koje su bile pridodane CSB-ima ili stanicama javne sigurnosti?

4 O: To je bilo pri stanicama više kako ih je ko naziv'o. Samo je to
5 problem. U stvari, to se radilo o tim vjerovatno jedinicama. Znači da bude jedna
6 pod komandom komandanta brigade iz sjedišta. Ako ja dobro razumijem to.

7 P: U redu. I na kraju na 13-oj stranici B/H/S-a, a 18-oj na engleskom
8 ste Vi uzeli riječ.

9 O: Da.

10 P: Hvala.

11 GĐA KORNER: [simultani prevod] I molim da se dokument usvoji u spis.

12 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se.

13 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Ispričavam se, dokazni predmet P163.

14 GĐA KORNER: [simultani prevod] I sada opet, molim Vas, dosta brzo
15 dokument 65ter 373, iza radjelnika broj 18 - za Vas, gospodine Krulj.

16 O: U redu.

17 P: Ovo je dokument od 28.8.1992. Izgleda da ga je potpisao Mićo Stanišić
18 i imamo i pečat na dokumentu. Upućen je CSB-ima Sarajevo, Bijeljina i Ljubinje,
19 kojim se obavještavaju ti CSB-i da je komisija OESS-a, tadašnjeg još KESS-a
20 dolazi u posjet zatvorima na Palama, Bijeljini, Bileći i Foči. Kažite nam je li
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Vas gospodin Savić ili netko drugi obavijestio o tome da ta komisija dolazi?

2 O: Ne.

3 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, budući da je tome tako,
4 svakako će taj dokument biti usvojen u spis u nekom trenutku. Mi ga možemo
5 predložiti na usvajanje sada ili se može obilježiti za identifikaciju, zato što
6 svjedok o ovome nije ništa znao.

7 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Obilježava se za identifikaciju.

8 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Časni Sude, dokazni predmet P164, MFI,
9 odnosno obilježen za identifikaciju.

10 GĐA KORNER: [simultani prevod]

11 P: Sljedeći dokument, 65ter 1270. On je u Vašem registratoru pod
12 razdjelnikom 19, gospodine Krulj.

13 Ovo je izvještaj zaprimljen 22.8.1992. koji govori o dvojici inspektora,
14 Goranu Saviću i gospodinu, još jednom inspektor, Avlijašu, koji su došli u
15 posjet Trebinju, Gackom i Bileći.

16 Da li ste Vi ikada susreli ovu dvojicu ljudi?

17 O: Gorana Savića da. Kasnije, 1995.

18 P: U redu. Dakle, negdje po sredini stranice u izvještaju kaže:

19 "Razgovarali smo s načelnikom SJB Bileće, Goranom Vujovićem".

20 Kažite, jeste li njega poznavali, Vujovića?

21 O: Jesam, sa sastanaka. Bio je načelnik u Bileći.

22 P: Jeste li Vi znali kako je on kazao inspektorima da je 140 Muslimana

23

24

25

26

27

28

29

30

1 smješteno u objektima SJB?

2 O: Nisam znao. Znao sam da imaju neka lica, ali nisam znao broj. Ovde
3 piše 140 lica.

4 P: Dobro. Inspektori su naglasili da je 10 ljudi iz ove skupine imalo
5 više od 60 godina te su kazali da bi ih trebalo pustiti na slobodu.

6 Ako su oni tamo bili zbog nekakvih sigurnosnih razloga, kažite nam zbog
7 čega je to bilo relevantno, zato što su ljudi imali više od 60 godina?

8 O: Ne znam. Ovo prvi put vidim, ovaj akt.

9 P: U redu.

10 GĐA KORNER: [simultani prevod] Molim da se dokument obilježi za
11 identifikaciju.

12 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Časni Sude, P165, obilježen za
13 identifikaciju.

14 GĐA KORNER: [simultani prevod] U redu.

15 P: Da. Pogledajte sada molim Vas dokument s popisa 65ter 2762.

16 Oprostite, pod razdjelnikom 21, gospodine Krulj.

17 O: U redu.

18 P: Ovo je dokument od 17. septembra 1992. Oprostite, datum mu je 9.10.

19 Kažite nam, je li ovo dokument koji izgleda poslan telefaksom ili teleprinterom,
20 već kako se to u to doba zvalo?

21 O: To je dokument koji je uobičajena komunikacija. Radilo se
22 teleprinterom i mi smo to nazivali depeša.

23 P: Pogledajmo, da oprostite, drugu stranicu na B/H/S-u, a treću, časni
24
25
26
27
28
29
30

1 Sude, na engleskom.

2 Vidimo da je SJB Ljubinje imala sedam krivičnih djela od kojih je pet
3 riješeno, 103 krivične prijave i CSB Trebinje, sektor SNB-a, je izvijestio o
4 četiri kaznene prijave za ratni zločin i to protiv 138 osoba za ubojstvo jedne
5 grupe civila, odnosno građana srpske nacionalnosti, a iz Foče je podnesena
6 kaznena prijava za genocid i to protiv nepoznatih počinitelja.

7 Nema nikakvih izvještaja ili prijava o zločinima koje su u to vrijeme
8 eventualno počinjene nad Muslimanima ili nad Hrvatima. Je li tako?

9 O: Nisam pročitao sve. Ako nema u tekstu, nema.

10 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da. Časni Sude, ja bih zatražila da ovaj
11 dokument uđe u spis. On se nalazi na našem popisu po pravilu 65ter.

12 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Prihvaća se.

13 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet P166.

14 GĐA KORNER: [simultani prevod] Sada bih prešla na kratko na jedan
15 dokument s kojim Vi osobno imate veze. 10061, Vi ćete ga naći pod razdjelnikom
16 23.

17 O: U redu.

18 P: Ovo je krivična prijava od 30.11.1994. i to protiv velikog broja
19 Muslimana i Hrvata, i to, kako stvari stoje, za djela počinjena u... Oprostite,
20 jako mi je teško izgovoriti to ime mjesta, ali stvar se odnosi na 1992. i Vi ste
21 potpisali dokument na zadnjoj stranici, je li tako?

22 O: Jeste.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Kažite nam, da li je to bila Vaša istraga koja je već trajala, dakle,
2 a Vi ste u to doba već bili načelnik, da li je to istraga koja je bila u toku, a
3 radilo se o zločinima koji su počinjeni na Srbima?

4 O: Ovde se radi o ratnim zločinima nad Srbima u Čapljini. Tu su bila
5 nekoliko logora, a najveći je bio Dretelj kod Čapljine i ova lica su učestvovala
6 u hapšenju i ubistvima Srba sa područja tog dijela. Ovo je duži period, onaj...
7 dokumentovano, međutim traženo je tad vjerovatno da se dostavi nadležnom
8 Tužilaštvu i dat je bio neki rok, pošto smo mi to eto, kao, dok je ovaj posao
9 bio. Tu se išlo, tražili ljudi širom Bosne i Hercegovine da daju izjave u
10 Bijeljini, već gdje se ko našao već od svjedoka tako da to nije bilo baš
11 jednostavno.

12 P: Jeste li, sjećate li se, zato što mi nemamo dokumenata o vođenju
13 istraga 1994. o ratnim zločinima koji su počinjeni nad Hrvatima i Muslimanima,
14 sjećate li se koliko ih je eventualno bilo?

15 O: Mislim da je bilo, ali ne sjećam se to koliko.

16 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, ovo se ne nalazi na našem
17 spisku po 65ter, ali jeste relevantan i ovaj svedok je potpisao. Prošle nedelje
18 smo o tome govorili.

19 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se.

20 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti P167, časni Sude.

21 GĐA KORNER: [simultani prevod] U redu.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Molim da sada pređemo na poslednja dokumenta o kojima ću Vas vrlo
2 kratko pitati, nažalost. Radi se o 2118 po 65ter. Naći ćete ga pod razdelnikom
3 28.

4 O: Okej.

5 P: To je jedan dnevnik pisan rukom, zar ne?

6 O: Da.

7 P: A sadrži beleške koje je autor sačinio na različitim sastancima od
8 kojih su mnogi, kada ste prošli kroz njih mogli da kažete da ste im
9 prisustvovali, zar ne?

10 O: Tačno.

11 P: Mislim da je Vaš stav da ne možete da kažete sa sigurnošću ko je
12 autor?

13 O: Ne mogu.

14 P: Možda je najbolji način da pogledamo jedan od sastanaka. Počinje na
15 stranici 10 u verziji na engleskom, a to je stranica, nema oznake za stranicu na
16 B/H/S-u, to je 0297-1403. Stranica 10 na B/H/S-u. Hvala Vam mnogo.

17 O: 403, zadnji broj?

18 P: Tako je. Videće ovde u 12.00h, 26. juna sastanak sa zaposlenima u
19 stanici i načelnicima, i zatim... Izvinite, treba da pređemo malo niže na
20 engleskom. Vidimo tu je Ljubinje.

21 Nisam sigurna na šta se odnosi "UKT/USW"?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: UKT je veza, znači nisu radili telefoni nego preko radio-stanice na
2 releju. A Nevesinje također nije radilo, veza preko centra za obavještanje. To
3 je ono o čemu smo razgovarali prije.

4 P: Dalje ima zapisnik sa sastanka i ako pogledamo, molim Vas, stranicu 5
5 na B/H/S-u. Izvinjavam se, stranica 12 na B/H/S-u i stranica 13. Da. I ako
6 možemo da pređemo na sledeću stranicu i na B/H/S-u i na engleskom.

7 Autor ovog dnevnika kaže: "Ja sam kratko predstavio ulogu i zadatke
8 policije tako da možete lakše da shvatite važnost svakodnevne saradnje," i tako
9 dalje.

10 "Neophodno je da se poštuju principi subordinacije. Uzet ću slobodu da
11 zatražim od načelnika SJB-a i drugih odgovornih," i tako dalje.

12 Ovo govori autor dnevnika. Ko bi to u CSB-u Trebinje mogao da kaže?

13 O: Koji je broj stranice, molim Vas?

14 P: Na B/H/S-u to je stranica 0297-1406. Na engleskom je to stranica 13.

15 O: 403 zadnji?

16 P: 406.

17 O: Pročitao sam.

18 P: Samo bih želela sa znam... Ko god je napisao, ovaj autor, očito je
19 bio u položaju da daje uputstva ili savet načelnicima SJB-a. Ko bi to mogao da

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bude?

2 O: Pa Vi insistirate na gospodinu Ćuku, ali ovo je mogao i Krsto da
3 bude, da kaže nešto o domeni policije, kako ne funkcioniše. Jer nije mi jasno da
4 je...

5 Pogledajte jedan potpis maloprije Ćukov. Znam da Ćuk nije pisao
6 latinicom i taj čovjek je umro i ja stvarno nemam nikakav dokaz da je to njegov
7 rokovnik. Ja ovo odgovorno tvrdim.

8 P: Da. Kažete... Mi Vas pitamo, ko bi bio u položaju, ko god da je pisao
9 ovaj dnevnik da kaže: "Ja sam ukratko prikazao ulogu policijskog odeljenja." Ako
10 to nije bio gospodin Savić, a njegov rukopis prepoznajete, a to nije bio taj
11 rukopis, nije gospodin Savić?

12 O: Ako je neko govorio u ime odeljenja policije to može... Ćuk je bio
13 vršilac dužnosti načelnika policije, ali ja ne tvrdim da je ovo njegov rukopis.

14 P: U redu. Kao što kažete on je umro. Kada je umro?

15 O: Umro je 1995.

16 P: U redu.

17 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, nema dovoljno vremena da
18 prodemo kroz sve sastanke kojima je svedok prisustvovao. Molim da se ovo usvoji
19 u spis.

20 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se.

21 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Broj -

22 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Zečeviću?

23 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Ja ulažem prigovor jer ideja je ta da je
24
25
26
27
28
29
30

1 ovo pripremio pokojni gospodin Ćuk, a svedok je potvrdio da se on nije služio
2 latinicom već ćirilicom. Dakle, meni to predstavlja problem ako govorimo o
3 usvajanju ovog dokumenta putem ovog svedoka.

4 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da, ali ja mogu proći kroz svaki sastanak
5 kojem je svedok prisustvovao, ali prosto nemam dovoljno vremena. Ako mogu da
6 dobijem još malo vremena, ja hoću.

7 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Da li će to izmeniti mišljenje
8 svedoka o tome ko je autor?

9 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ne, ali to nije bitno. Zapravo nije bitno
10 da li je gospodin Ćuk ili neko drugi autor. Poenta je da svedok može da potvrdi,
11 gospodin Zečević to zna jer je prošao kroz iskaz i ono što je rečeno je rečeno
12 na sastancima.

13 To je jedan od problema.

14 [Sudije većaju]

15 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Gospodine Zečeviću, ako sam dobro
16 razumeo, razlog Vašeg prigovora je taj što je svedok rekao da ovaj deo: "Ukratko
17 ću prikazati ulogu i zadatke odeljenja policije." Tužilac je zapitao: "Ko tu
18 govori?" Svedok je rekao: "Verovatno ne gospodin Ćuk." I zbog toga Vi
19 prigovarate usvajanju u spis ovog dokumenta.

20 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, čitav dokument, ideja

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Tužilaštva je ta da je ovo dnevnik gospodina Ćuka.

2 Svedok kaže: "Gospodin Ćuk, možda je to gospodin Ćuk, a možda je to
3 Krsto Savić ili neko drugi. Ali koliko ja znam, gospodin Ćuk nikada nije pisao
4 latinicom već ćirilicom i zato ja mislim da to nije njegov dnevnik." To je
5 osnova mog prigovora i mislim da nema dovoljno pristupa putem ovog svedoka -

6 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Razumeo sam Vas.

7 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da. Vi ste rekli da možemo uzeti bilo kog
8 svedoka koji govori o sadržaju. Međutim, ja ne znam da li je ovo napisao Ćuk ili
9 Krsto Savić ovaj dnevnik, ali ja mogu da provedem svedoka kroz ovaj dokument.

10 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospođo Korner, ne radi se o sadržaju
11 već o autentičnosti.

12 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da, razumem, međutim svedok može da kaže:
13 "Da, održani su ovi sastanci. Ja sam bio prisutan i o tome je razgovarano".

14 Podsećam vas na pravilo 4 iz Vašeg uputstva da ne postoji pravilo koje
15 zabranjuje uvrštavanje dokaznih predmeta samo zbog toga što nije autor pozvan da
16 o njima svedoči.

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Nemamo zapisnik sa ovog sastanka osim u slučaju...

2 Međutim, časni Sude, važno je. Ako to moram da učinim onda mi je
3 potrebno mnogo više vremena da provedem svedoka kroz ovaj dokument. Potrebno mi
4 je 200 sati ili koliko već.

5 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospođo Korner, možete da provedete
6 ostatak svog vremena raspravljajući o ovome. Mi govorimo o tome da Odbrana
7 osporava autentičnost dokaznog predmeta. Koliko mi znamo, ovaj dnevnik je mogao
8 napisati neko iz Tužilaštva.

9 GĐA KORNER: [simultani prevod] Nadam se da ne aludirate...

10 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] To je prosto primer problema sa
11 kojima se suočavamo. Ne vidim poteškoća u tome da se on uvrsti zbog svog
12 sadržaja, ali postoji ozbiljan problem u pogledu njegove autentičnosti jer može
13 biti lažan. Nemamo razloga da verujemo da jeste, ali može biti. I dakle,
14 najdalje što možemo da odemo jeste da ga obeležimo za identifikaciju. Ako u
15 nekom momentu imate svedoka koji o tome može da svedoči...

16 Gospodin Ćuk jeste zapravo nekada pisao latinicom, ako pokažete da je
17 nekada pisao latinicom -

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, da pojasnim. Nema drugog
2 svedoka kojeg mi možemo da pozovemo i koji bi osporio sadržaj i koji bi mogao da
3 potvrdi sadržaj ovog dokumenta.

4 Ovaj svedok, koliko ja razumem, je upoznat sa rukopisom gospodina Čuka,
5 ali nije poneo sa sobom pa ne mogu da -

6 Nemamo drugih svedoka koji su povezani sa ovim, kako da kažem, možemo
7 iskoristiti samo vezu ovog svedoka. Mi bismo jako voleli da o tome pitamo
8 gospodina Savića ali u ovom momentu to nije moguće jer on služi svoju kaznu.

9 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, biću vrlo kratak. Ako je ovo
10 jedini svedok trebalo bi predložiti svedoka po 92ter sa iskazom gde će mu biti
11 prikazana stranica po stranica.

12 To je problem sa ovim svedokom. Ja nemam problem sa time da moja
13 koleginica dobije dodatno vreme. U potpunosti razumem da joj je potrebno više
14 vremena da se ovim pozabavi i to mi ne smeta, samo kažem da je ovo ranije
15 predočeno svedoku.

16 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, svedok se pozabavio ovim u
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 iskazu datom Tužilaštvu i u iskazu koji je dat pred državnim sudom.

2 [Sudije većaju]

3 SVEDOK: Mogu ja da kažem nešto? Mogu ja da kažem nešto?

4 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Mislim da svedok želi nešto da kaže,
5 časni Sude.

6 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Izvinjavam se. Malo sam bio zbunjen
7 odakle dolazi glas. Znači svedok je hteo nešto da kaže.

8 Upravo treba da idemo na pauzu ali izvolite, kažite. Izvolite.

9 SVEDOK: Ja sam u Državnom tužilaštvu u Sarajevu pregledao ovaj komplet
10 spis sa tužiocem i drugi put sa istražiteljima Tribunala u Sarajevu također u...
11 Ja sam rekao tužitelju u Državnom tužilaštvu da ja ne mogu potvrditi da je ovo
12 Ćukov rokovnik i on mi je dao tri lista iz ovog rokovnika, iskopirao i ja sam
13 pitao svoje kolege koji su radili sa mnom u Centru u Trebinju, pitao sam šefa
14 kriminalističke policije odeljenja opšteg kriminaliteta koji je radio s Ćukom, je
15 li ovo njegov rukopis. Mene je interesovalo, pravo da Vam kažem, i rekao mi je
16 čovjek da ne zna. I ja stvarno ne mogu potvrdit', mi možemo pregledat', ja ne
17 mogu potvrdit' da je ovo rokovnik pokojnog Ćuka.

18 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Hvala, gospodine Krulj.

19 Već je prošlo vreme kad je trebalo da završimo raspravu i mi ćemo doneti
20 odluku o tome do sutra ujutru. U stvari, sutra popodne kada nastavljamo sa
21 radom.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Svedoku želim samo da kažem da Vaše svedočenje još nije gotovo i mi sada
2 prekidamo raspravu. U istoj sudnici nastavljamo sutra popodne u 14.15h. Za vreme
3 Vašeg svedočenja sve dok ne završite ne možete da kontaktirate sa zastupnicima
4 ni Odbrane ni Tužilaštva, niti o predmetu možete da govorite s bilo kime izvan
5 sudnice o onome o čemu svedočite. Da li razumete?

6 SVEDOK: Razumem.

7 SUDIJA HALL: [simultani prevod] U redu. Nastavljamo sa radom sutra u
8 14.15h u istoj sudnici.

9 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite molim.

10 ... Sednica završena u 13.45h.

11 Nastavak zakazan za utorak,

12 27.10.2009., u 14.15h.

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30